

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

**DĖL ATSISAKYMO DUOTI LEIDIMĄ VYKDYTI KONCENTRACIJĄ
VIKING MALT OY ĮSIGYJANT 100 PROC. UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS
„MALTOSA“ AKCIJŲ**

2015 m. spalio 15 d. Nr. 1S-110/2015
Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2015 m. spalio 15 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl atsisakymo duoti leidimą vykdyti koncentraciją *Viking Malt Oy* (kodas Suomijos juridinių asmenų registre 0802004-9, registracijos adresas *Niemenkatu 18, FI-15141 Lahti, Suomija*) įsigyjant 100 proc. uždarnosios akcinės bendrovės „MALTOSA“ (kodas Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre 125829141, registracijos adresas Slėnio g. 9A, Švenčionėliai, Lietuva) (toliau – UAB „Maltosa“) akcijų.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Pranešimas apie koncentraciją *Viking Malt Oy* įsigyjant 100 proc. UAB „Maltosa“ akcijų (toliau – Pranešimas apie koncentraciją¹) Konkurencijos taryboje gautas 2015 m. gegužės 18 d. Apie gautą Pranešimą apie koncentraciją Konkurencijos tarybos interneto svetainėje paskelbta 2015 m. gegužės 19 d. Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimas pratęstas Konkurencijos tarybos 2015 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. 1S-57/2015 ir Konkurencijos tarybos 2015 m. rugsėjo 16 d. nutarimu Nr. 1S-94/2015².

(3) Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu buvo gauta uždarnosios akcinės bendrovės „Kalnapilio – Tauro grupė“ (toliau – UAB „Kalnapilio – Tauro grupė“) nuomonė³, kad įgyvendinus koncentraciją bus neigiamų pasekmių alaus gamybos ir pardavimo veikla užsiimantiems ūkio subjektams ir vartotojams, kadangi likus vienam salyklo gamintojui didės salyklo, iš kurio gaminamas alus, įsigijimo kaštai, o taip pat ir galutinio produkto – alaus, kaina. Tai, kad įgyvendinus koncentraciją bus neigiamų pasekmių atitinkamoms rinkoms, nurodė ir kiti Konkurencijos tarybos apklausti aludariai⁴ ir salyklą aludariams platinantys ūkio subjektai⁵.

(4) Nagrinėdama Pranešimą apie koncentraciją ir siekdama gauti reikiamos informacijos, Konkurencijos taryba apklausė *Viking Malt Oy* ir UAB „Maltosa“, Lietuvos aludarius ir salyklo platintojus, kitus salyklo gamintojus Lietuvoje, užsienio šalyse veikiančius salyklo gamintojus, laivų krovos paslaugas teikiančias bendroves, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją, logistikos paslaugas teikiančius ūkio subjektus, Lietuvos statistikos departamentą.

(5) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatytos aplinkybės ir padarytos išvados buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Dominuojančių ūkio subjektų ir susijungimų priežiūros skyriaus

¹ Bylos 1 tomas, 1-130 lapai, 134-199 lapai, bylos 2 tomas, 1-30 lapai, bylos 3 tomas, 1-69 lapai, 73-78 lapai.

² Bylos 15 tomas, 1 lapas, 46-47 lapai.

³ Bylos 10 tomas, 81-90 lapai, bylos 13 tomas, 21-30 lapai.

⁴ UAB „Širvėnos bravoras“, AB „Volfas Engelman“, UAB „Juozo alus“, UAB „Vilniaus alus“, UAB „Joalda“, AB „Gubernija“, UAB „Biržų alus“, UAB „Taruškų alaus bravoras“, UAB „Kauno alus“, Čygo Kalkio TŪB „Rinkuškieiai“, UAB „Piniavos alutis“, UAB „Bičiulių avilys“, UAB „Alsteka“, UAB „Sukūriškės“ (bylos 10 tomas, 6, 9, 19, 29, 48, 52, 60, 65, 76, 78, 80, 110, 115 lapai).

⁵ UAB „Aluteksas“ ir S. Gvozdo įmonė (bylos 10 tomas, 35, 40 lapai).

2015 m. rugpjūčio 21 d. koncentracijos *Viking Malt Oy* įsigyjant 100 proc. UAB „Maltosa“ akcijų nagrinėjimo išvadose⁶ (toliau – Koncentracijos nagrinėjimo išvados). Įvertinus koncentracijos nagrinėjimo metu nustatytas aplinkybes, buvo padaryta išvada, kad dėl vykdomos koncentracijos pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje bus sukurta dominuojanti padėtis ir tuo itin apribota konkurencija šioje rinkoje.

(6) 2015 m. rugpjūčio 21 d. Koncentracijos nagrinėjimo išvados buvo išsiųstos Pranešimą apie koncentraciją pateikusiam ūkio subjektui. *Viking Malt Oy* taip pat buvo informuotas apie galimybę susipažinti su bylos medžiaga bei pateikti paaiškinimus dėl Koncentracijos nagrinėjimo išvadų tiek raštu, tiek žodžiu Konkurencijos tarybos posėdžio metu.

(7) *Viking Malt Oy* rašytiniai paaiškinimai dėl Koncentracijos nagrinėjimo išvadų (toliau – Paaiškinimai⁷) gauti 2015 m. rugpjūčio 31 d. Paaiškinimuose *Viking Malt Oy* nurodė, kad nesutinka su koncentracijos nagrinėjimo metu nustatytu geografinės pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkos apibrėžimu. Jo nuomone, buvo neteisingai įvertintos galimybės įsigyti pilzeno salyklo iš kitų teritorijų ir dėl to geografinė pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinka buvo apibrėžta per siaurai. Paaiškinimuose *Viking Malt Oy* taip pat nurodė, kad vis tik, jeigu Konkurencijos taryba, išanalizavusi Paaiškinimuose išdėstytas aplinkybes, spręstų, kad leidimas koncentracijai negali būti duotas, *Viking Malt Oy* siūlo priimti elgesio įsipareigojimus, kurie pašalintų koncentracijos nagrinėjimo metu identifikuotas neigiamas pasekmes pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje.

(8) 2015 m. rugsėjo 8 d. Konkurencijos taryboje vykusiame išklauso posėdyje *Viking Malt Oy* iš esmės pakartojo Paaiškinimuose išdėstytus argumentus.

(9) Konkurencijos taryba 2015 m. rugsėjo 9 d. informavo Pranešimą apie koncentraciją pateikusį ūkio subjektą apie atsisakymą tenkinti prašymą pratęsti koncentracijos nagrinėjimo terminą, kadangi *Viking Malt Oy* siūlomais elgesio įsipareigojimais nebūtų pašalintos koncentracijos nagrinėjimo metu identifikuotos neigiamos pasekmės atitinkamai rinkai.

(10) 2015 m. rugsėjo 14 d. Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas pateikė naujus siūlomus priimti įsipareigojimus. Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas, atsižvelgdamas į Konkurencijos tarybos pastabas, tikslino ir keitė siūlomų įsipareigojimų turinį ir jų įgyvendinimo sąlygas, galutinė įsipareigojimų redakcija⁸ buvo gauta 2015 m. rugsėjo 28 d.

1. Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai ir jų vykdoma ūkinė veikla

(11) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 4 dalies 2 punktu, 8 straipsnio 2 dalis 2 punktu ir Pranešimo apie koncentraciją pateikimo, nagrinėjimo ir bendrųjų pajamų apskaičiavimo tvarkos, patvirtintos Konkurencijos tarybos 2000 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 45, 6.1 punktu, koncentracijoje dalyvaujančiais ūkio subjektais laikomi kontrolę įgyjantis ūkio subjektas – *Viking Malt Oy* ir ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama – UAB „Maltosa“.

(12) Koncentracijoje dalyvaujančių ir su jais susijusių ūkio subjektų suminės bendrosios pajamos viršija Konkurencijos įstatymo 8 straipsnyje nustatytas koncentracijos priežiūros ribas, t.y. koncentracijoje dalyvaujančių bei su jais susijusių ūkio subjektų suminės bendrosios pajamos paskutiniiais prieš koncentraciją ūkiniais metais buvo didesnės negu keturiolika milijonų penki šimtai tūkstančių eurų, ir kiekvieno atskirai – didesnės negu vienas milijonas keturi šimtai penkiasdešimt tūkstančių eurų, todėl koncentracija gali būti įgyvendinta tik gavus Konkurencijos tarybos leidimą (Konkurencijos įstatymo 10 straipsnio 1 dalis).

(13) Įsigyjančio ūkio subjekto *Viking Malt Oy* pagrindinė veikla – salyklo gamyba ir tiekimas alaus darykloms ir distilerijoms Šiaurės Europoje ir kitose šalyse. *Viking Malt Oy* salyklą gamina Suomijoje, *Lahti* mieste. *Viking Malt Oy* gamina įvairias salyklo rūšis: (a) pilzeno salyklą,

⁶ Bylos 5 tomas, 76-119 lapai.

⁷ Bylos 7 tomas, 62-98 lapai, bylos 2 tomas, 152-177 lapai.

⁸ Bylos 8 tomas, 62-107 lapai.

(b) ekologišką pilzeno salyklą, (c) šviesųjį elio salyklą, (d) salyklą su melanoidiniais, (e) tamsųjį elį, (f) Miuncheno salyklą, (g) Vienos salyklą, (h) „Cara“ šviesųjį salyklą, (i) „Crystal“ salyklą, (j) „Cara Plus“ salyklą, (k) juodąjį salyklą, (l) šokoladinį salyklą, (m) sausainių aromato salyklą, (n) enzimų salyklą, (o) kviečių salyklą. Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad *Viking Malt Oy* į Lietuvą pilzeno salyklo 2012 m. – 2015 m. neimportavo. Kitų rūšių šios bendrovės pagamintas salyklas į Lietuvą pradėtas gabenti 2013 m. pabaigoje.

(14) Su *Viking Malt Oy* susiję ūkio subjektai *Viking Malt AB* ir UAB „Viking Malt“ užsiima salyklo gamyba ir pardavimu, kiti su *Viking Malt Oy* susiję ūkio subjektai veikia Lietuvoje ir užsienyje žemės ūkio, mašininės įrangos, energetikos, maisto pramonės, nekilnojamojo turto ir kituose sektoriuose.

(15) Su *Viking Malt Oy* susijusios *Viking Malt AB* pagrindinė veikla – salyklo gamyba ir tiekimas alaus darykloms Šiaurės Europoje ir kitose šalyse. *Viking Malt AB* salyklą gamina Švedijoje, *Halmstad* mieste. Bendrovė gamina įvairias salyklo rūšis. Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad 2012 m. – 2015 m. salyklas iš šios bendrovės į Lietuvą nebuvo importuojamas.

(16) Su *Viking Malt Oy* susijusios UAB „Viking Malt“ pagrindinė veikla – salyklo gamyba ir tiekimas alaus darykloms Lietuvoje ir kitose šalyse. UAB „Viking Malt“ salyklą gamina Panevėžyje. Bendrovė gamina tik pilzeno salyklą.

(17) Įsigyjamo ūkio subjekto UAB „Maltosa“ pagrindinė veikla – salyklo gamyba ir tiekimas alaus darykloms Lietuvoje ir kitose šalyse. UAB „Maltosa“ salyklą gamina Švenčionėliuose. Bendrovė gamina pilzeno salyklą ir karamelinį salyklą.

(18) Atsižvelgiant į tai, kad dėl ketinamos įgyvendinti koncentracijos nebūtų sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija su specialiuųjų salyklų⁹ gaminimu ir pardavimu susijusiose rinkose, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais toliau yra analizuojama ir vertinama tik ta koncentracijos dalyvių ir su jais susijusių ūkio subjektų veikla, kurioje koncentracija gali turėti neigiamą poveikį konkurencijai, t. y. pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo veikla.

2. Pilzeno salyklas

(19) Salyklas – tai daigintų, fermentuotų ir išdžiovintų alui gaminti tinkamų salyklinių grūdų (miežių, kviečių ar kitų javų) produktas¹⁰.

(20) Remiantis Alaus ir alaus kokteilių apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 487 (toliau – Alaus reglamentas) 22 punktu, salyklas, be vandens ir apynių produktų, yra priskiriamas prie pagrindinių alaus gamyboje naudojamų žaliavų¹¹. Alaus reglamente yra nustatyta¹², jog alaus gamyboje salyklo turi būti ne mažiau kaip 70 proc. bendrojo sausųjų medžiagų kiekio, tuo tarpu nesalyklinių žaliavų maksimalus leistinas kiekis – iki 30 proc.

(21) Alaus gamybos procese iš salyklo yra gaunamas krakmolas ir enzimai, kurių reikia norint gauti fermentuojamą cukrų, dėl kurio mielės virsta alkoholiu. Salyklas alui taip pat suteikia skonį ir spalvą, kurie suformuoja galutinę alaus charakteristiką.

⁹ Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas nurodė, kad prie specialiuųjų salyklų (dar kitaip vadinamų nišinių salyklų) yra priskiriami tokie salyklai, kurie alaus gamyboje naudojami tik kaip prieskonis, siekiant suteikti alui tam tikrą skonį ir spalvą (pvz., karamelinis salyklas, juodas salyklas, Miuncheno salyklas, Vienos salyklas ir kitos salyklo rūšys).

¹⁰ Alaus ir alaus kokteilių apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 487, 22.1 punktas.

¹¹ Kitos Alaus reglamento 20 punkte nurodomos alaus gamyboje naudojamos žaliavos ir medžiagos, kurios nėra priskiriamos prie pagrindinių žaliavų: alaus mielės, nesalyklinės medžiagos, netradicinės žemės ūkio kilmės žaliavos, maisto priedai, kvapiosios medžiagos, pagalbinės technologinio proceso medžiagos.

¹² Alaus reglamento 32.1 punktas.

(22) Priklausomai nuo javų rūšies, iš kurios yra gaminamas salykklas, jis gali būti skirstomas į: miežių salyklą, rugių salyklą, kviečių salyklą, kitų pasėlių salyklą.

(23) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad pagrindinė alaus gamyboje naudojama salyklo rūšis – šviesus miežių salykklas, dar kitaip vadinamas pilzeno salyklu (angl. *pilsner malt*).

(24) Pilzeno salykklas yra tinkamas visų alaus rūšių gamyboje.

(25) Pilzeno salykklas yra gaminamas specialiose patalpose – salyklidėse. Pilzeno salyklo gamyba susideda iš tokių etapų: (a) paruošimo, (b) mirkymo, (c) daiginimo, (d) džiovavimo, (e) valymo.

(26) Pilzeno salyklo spalva yra šviesi ($^{\circ}\text{EBC}^{13}$ – nuo 2.8 iki 4.5)¹⁴, o jo skonis paprastai apibūdinamas kaip šiek tiek primenantis riešutus ir sausainius.

(27) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad vidutinė pilzeno salyklo kaina reikšmingai skiriasi nuo kitų salyklo rūšių kainų¹⁵.

(28) UAB „Viking Malt“ ir UAB „Maltosa“ parduoda tiek birų, tiek pakuotą¹⁶ pilzeno salyklą, tačiau pakuotas pilzeno salykklas sudaro mažą dalį tarp abiejų bendrovių pilzeno salyklo pardavimų¹⁷. Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad pakuotas pilzeno salykklas taip pat sudaro mažą dalį tarp visų importuoto pilzeno salyklo pardavimų¹⁸.

(29) Daugelio Konkurencijos tarybos apklaustų aludarių nuomone, pilzeno salykklas alaus gamyboje nėra pakeičiamas kitomis salyklo rūšimis. Aludarių teigimu, pakeitus pilzeno salyklą kita salyklo rūšimi iš karto pasikeistų alaus skoninės savybės. Tuo tarpu, kaip nurodė aludariai, jie nekeičia alaus receptūrų, stengiasi išlaikyti pastovų alaus skonį.

(30) Tai, kad pilzeno salykklas neturi jokių kitų artimų pakaitalų, pripažįsta ir *Viking Malt Oy*. Įsigyjančio ūkio subjekto teigimu, pilzeno salykklas yra pagrindinė alaus gamyboje naudojama salyklo rūšis, tuo tarpu specialieji salyklai (pvz., karamelinis salykklas, juodas salykklas, Miuncheno salykklas, Vienos salykklas, kitos salyklo rūšys) alaus gamyboje naudojami labai mažais kiekiais, siekiant suteikti alui tam tikrą skonį ir spalvą, todėl gali būti laikomi veikiau alaus „prieskoniu“. Vis tik, *Viking Malt Oy*, remdamasis Europos Komisijos praktika koncentracijų nagrinėjimo bylose¹⁹, Pranešime apie koncentraciją nurodė, kad šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais salyklo prekės rinkta neturėtų būti skaidoma pagal atskiras salyklo rūšis (t. y. alaus gamyboje naudojamas salykklas neturėtų būti skaidomas pagal atskiras salyklo rūšis, be to, į salyklo prekės rinką turėtų patekti ir salykklas, naudojamas viskio bei duonos ir kitų kepininių gamyboje). Jo teigimu, nors iš pirkėjo pusės atskiros salyklo rūšys nėra tarpusavyje pakeičiamos, tarp jų egzistuoja didelis pasiūlos pakeičiamumas.

(31) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad vienintelis Lietuvoje kitų salyklo rūšių gamintojas – UAB „Lietuviškas salykklas“, nurodė, kad bendrovės gaminamas ruginis ir kvietinis salykklas yra skirtas duonos pramonei (pagrindiniai ruginio ir kvietinio salyklo pirkėjai – duonos gamintojai). Tuo tarpu pilzeno salykklas yra visiškai skirtingas produktas, ir kad pilzeno salyklo kainoms pakilus 5 – 10 proc., bendrovė negalėtų lengvai pradėti jo gaminti. Bendrovės teigimu, norint pradėti gaminti pilzeno salyklą, „<...> reiktų statyti naują gamyklą, nes tai skirtingi gamybos

¹³ EBC – skalė, pagal kurią sąlyginiais jodo tirpalo vienetais apibūdinamas salyklo/alaus tamsumas.

¹⁴ Palyginimui: pvz., šviesiojo elio salyklo $^{\circ}\text{EBC}$ – nuo 4 iki 6, Cara šviesiojo salyklo $^{\circ}\text{EBC}$ – nuo 6 iki 10, juodojo salyklo $^{\circ}\text{EBC}$ – nuo 1300 iki 1500, Miuncheno salyklo $^{\circ}\text{EBC}$ – nuo 16 iki 20, Vienos salyklo $^{\circ}\text{EBC}$ – nuo 6 iki 8, šokoladinio salyklo $^{\circ}\text{EBC}$ – nuo 800 iki 1000, sausainių aromato salyklo $^{\circ}\text{EBC}$ – nuo 40 iki 60, salyklo su melanoidiniais $^{\circ}\text{EBC}$ – nuo 60 iki 80, tamsiojo elio salyklo $^{\circ}\text{EBC}$ – nuo 30 iki 40. Duomenys gauti iš <http://www.vikingmalt.com/what-we-offer/>.

¹⁵ Bylos 4 tomas, 160 lapas.

¹⁶ Supakuotas salykklas yra supilstomas į maišus po ne daugiau kaip 25 kg.

¹⁷ UAB „Viking Malt“ 2012 m. – 2014 m. Lietuvoje parduotas pakuotas pilzeno salykklas sudarė apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. tarp visų pilzeno salyklo pardavimų, UAB „Maltosa“ 2012 m. – 2014 m. Lietuvoje parduotas pakuotas pilzeno salykklas sudarė apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. tarp visų pilzeno salyklo pardavimų.

¹⁸ Importuotas pakuotas pilzeno salykklas 2012 m. – 2014 m. sudarė apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. tarp visų importuoto pilzeno salyklo pardavimų.

¹⁹ Europos Komisijos 1998 m. gruodžio 18 d. sprendimas byloje Nr. 4064/89, *Hugh Baird / Scottish & Newcastle*.

būdai ir kiekiai <...>“, tačiau bendrovė nesidomi pilzeno salyklo gamyklos statybos galimybėmis, neturi žinių šioje srityje, žmoniškųjų išteklių, pritaikytų patalpų ir įrangos.

(32) Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas taip pat nurodė, kad alaus gamyboje naudojamas salyklas konkuruoja su enzimais ir kitais priedais alui. Kaip paaiškino *Viking Malt Oy*, enzimai yra naudojami alaus gamyboje miežiuose esančiam krakmolui modifikuoti į tokią formą, kuri įgalina gauti fermentuojamą cukrų, dėl kurio mielės virsta krakmolu. Jo teigimu, tradiciškai salyklo gamybos procesas pakeičia (transformuoja) grūdų krakmolą į fermentacijai tinkamą formą, ir kad šiandien tą galima padaryti visiškai nenaudojant salyklo ir išgauti panašų alaus skonį bei alkoholio kiekį.

3. Pilzeno salyklo gamyba ir pardavimas Lietuvoje

3.1. Pilzeno salyklo gamyba Lietuvoje

(33) Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjekto dukterinė bendrovė UAB „Viking Malt“ ir įsigyjama bendrovė UAB „Maltosa“ yra vienintelės pilzeno salyklo gamintojos Lietuvoje. Be šių bendrovių pilzeno salyklą 2010 m. – 2013 m. taip pat gamino UAB „Kupiškio salyklas“, tačiau 2013 m. bendrovė bankrutavo²⁰ (metiniai gamybiniai pajėgumai siekė 10 tūkst. tonų).

(34) Kaip minėta šiame nutarime, UAB „Viking Malt“ gamina tik pilzeno salyklą Panevėžyje esančioje salyklo gamykloje. Anksčiau ši gamykla priklausė UAB „Litmalt“, jos gamybiniai pajėgumai sudarė apie 15 000 tonų salyklo per metus²¹. Šią gamyklą įsigijus *Viking Malt Oy*, ji buvo rekonstruota. Rekonstruota UAB „Viking Malt“ gamykla pradėjo veikti 2004 m. rugpjūtį ir jos gamybiniai pajėgumai padidėjo iki [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų salyklo per metus.

(35) UAB „Viking Malt“ iš viso Lietuvoje 2012 m. pardavė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonas pilzeno salyklo, 2013 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonas pilzeno salyklo, 2014 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonas pilzeno salyklo. Didžioji dalis bendrovės pilzeno salyklo pirkėjams Lietuvoje 2012 m. – 2014 m. buvo parduota tiesiogiai. Likusi pilzeno salyklo dalis (apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. tarp visų UAB „Viking Malt“ pilzeno salyklo pardavimų Lietuvoje 2012 m. – 2014 m. (pagal tonas)) buvo parduota per [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(36) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad UAB „Viking Malt“ 2012 m. – 2014 m. eksportavo apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc.²² pilzeno salyklo (pagal tonas). Daugiausiai pilzeno salyklo (apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. viso eksporto) UAB „Viking Malt“ eksportavo į [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(37) UAB „Maltosa“ salyklo gamykla (Švenčionėliuose) pradėjo veikti 2005 m. birželį, rekonstravus kombinuotųjų pašarų gamybos cechą²³. UAB „Maltosa“ iš viso Lietuvoje 2012 m. pardavė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonas pilzeno salyklo, 2013 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonas pilzeno salyklo, 2014 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonas pilzeno salyklo. Didžioji dalis bendrovės pilzeno salyklo Lietuvos pirkėjams 2012 m. – 2014 m. buvo parduota tiesiogiai. Likusi pilzeno salyklo dalis (apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. tarp visų UAB „Maltosa“ pilzeno salyklo pardavimų Lietuvoje 2012 m. – 2014 m. (pagal tonas)) buvo parduota per [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

²⁰ Šaltiniai: <http://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/salyklo-gamybos-rinkoje-konkurencija-arseja-662-99796>; <http://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=301526839> ir Lietuvos juridinių asmenų registro skelbiami duomenys apie įmonės bankrotą.

²¹ Duomenys gauti iš <http://www.alutis.lt/news/news.php?id=1143>.

²² UAB „Viking Malt“ 2012 m. eksportavo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonas pilzeno salyklo, 2013 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų pilzeno salyklo, 2014 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonas pilzeno salyklo.

²³ Duomenys gauti iš <http://www.delfi.lt/verslas/verslas/maltosa-svencioneliuose-atidaro-salyklo-gamykla.d?id=6973500>.

(38) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad UAB „Maltosa“ 2012 m. – 2014 m. eksportavo apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc.²⁴ pilzeno salyklo (pagal tonas). Daugiausiai pilzeno salyklo (apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. viso eksporto) UAB „Maltosa“ eksportavo į [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

3.2. Pilzeno salyklo importas į Lietuvą

(39) Remiantis Konkurencijos tarybos apklaustų ūkio subjektų (aludarių, salyklo platintojų, užsienio šalyse veikiančių salyklo gamintojų) duomenimis, 2012 m. į Lietuvą buvo įvežtos apie 6655 tonos pilzeno salyklo, 2013 m. – apie 3892 tonos pilzeno salyklo, 2014 m. – apie 6358 tonos pilzeno salyklo. 2012 m. – 2014 m. didžioji dalis pilzeno salyklo buvo įvežta iš Lenkijos. Kitos šalys, iš kurių buvo importuotas pilzeno salyklas į Lietuvą 2012 m. – 2014 m. – Vokietija, Švedija, Austrija, Čekija, Latvija.

(40) Pilzeno salyklą iš Lenkijos 2012 m. importavo trys įmonės – [KOMERCINĖ PASLAPTIS], [KOMERCINĖ PASLAPTIS] ir UAB „Švyturys – Utenos alus“. [KOMERCINĖ PASLAPTIS] ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] pilzeno salyklą importavo iš *Malteurop Polska Sp. z o. o.* (gamykla yra Gdansko mieste). 2013 m. ir 2014 m. šie aludariai iš Lenkijos pilzeno salyklo neįsigijo.

(41) *Malteurop Polska Sp. z o. o.* informavo Konkurencijos tarybą, kad šiuo metu bendrovė salyklo į Lietuvą neparduoda.

(42) UAB „Švyturys – Utenos alus“ 2012 m., kaip ir 2013 m. bei 2014 m., pilzeno salyklą pirko iš *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.* Pažymėtina, kad *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.*, taip pat kaip ir UAB „Švyturys – Utenos alus“, priklauso alaus gamyba užsiimančiai grupei – *Carlsberg* grupei²⁵. 2012 m. UAB „Švyturys – Utenos alus“ importavo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų biraus pilzeno salyklo, 2013 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų biraus pilzeno salyklo, 2014 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų biraus pilzeno salyklo. 2013 m. – 2014 m. UAB „Švyturys – Utenos alus“ buvo vienintelis aludaris, importavęs pilzeno salyklą iš Lenkijos, o jo pilzeno salyklo importas sudarė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. viso pilzeno salyklo importo atitinkamais metais.

(43) Pažymėtina, kad *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.* informavo Konkurencijos tarybą, kad 2015 m. ketina sumažinti pilzeno salyklo eksportą į Lietuvą dėl per didelių salyklo transportavimo kaštų ir reikšmingai mažų salyklo kainų Lietuvoje.

3.3. Pilzeno salyklo pardavimo Lietuvoje sąlygos

(44) Toliau šiame nutarime yra aprašomos koncentracijos nagrinėjimo metu nustatytos aplinkybės, susijusios su pilzeno salyklo pardavimu Lietuvoje.

3.3.1. Salyklo sandėliavimas

(45) Alaus reglamento 31 punkte nustatyta, kad alaus gamybai naudojamos žaliavos ir medžiagos turi būti tvarkomos laikantis 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 219/2009, ir Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675, reikalavimų.

²⁴ UAB „Maltosa“ 2012 m. eksportavo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonas pilzeno salyklo, 2013 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonas pilzeno salyklo, 2014 m. – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonas pilzeno salyklo.

²⁵ Duomenys gauti iš <http://www.carlsberggroup.com/csr/approach/Reportingonprogress/Documents/280211%20Companies%20and%20sites%20reporting.pdf>.

(46) Konkurencijos tarybos apklausti aludariai nurodė tokius reikalavimus biraus ir pakuoto salyklo sandėliavimo patalpoms: patalpos turi būti švarios, gerai vėdinamos, sausos, vėsios, apsaugotos nuo tiesioginių saulės spindulių, pašalinių kvapų, neužkrėstos grūdų kenkėjais, apsaugotos nuo graužikų patekimo, sprogių, degių medžiagų.

(47) Konkrečius reikalavimus salyklo laikymo sąlygoms, tokioms kaip patalpų drėgnumas ar temperatūra, nustato ir salyklo gamintojai, pvz., kaip nurodoma *Viking Malt Oy* interneto svetainėje, pilzeno salyklas turi būti laikomas vėsioje (< 20 °C), sausoje (santykinė drėgmė < 40 proc.) ir bekvapėje vietoje²⁶.

(48) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad ne visi Lietuvoje veikiantys aludariai turi galimybes sandėliuoti birų salyklą, be to, birų salyklą sandėliuojantys aludariai vienu metu gali sandėliuoti tik ribotą jo kiekį. Koncentracijos nagrinėjimo metu atlikta aludarių salyklo sandėliavimo galimybių analizė parodė, kad maksimaliai aludariai gali sandėliuoti tokį salyklo kiekį, kurio alaus gamybai vidutiniškai užtenka nuo 2 iki 35 dienų, ir kad sezono metu (pvz., vasarą, kuomet alaus yra suvartojama daugiau) šio kiekio užtenka gerokai trumpesniai laikotarpiui.

3.3.2. Salyklo pristatymo būdai

(49) Salyklas gali būti pristatomas šiomis transporto priemonėmis:

- (a) specialiai grūdams vežti pritaikytais autosunkvežimiais (grūdovežiais, autocisternomis), kuriais vežamas birus salyklas;
- (b) geležinkeliu dviejų tipų vagonais: i) grūdovežiais (birus salyklas), ii) dengtais vagonais (į maišus supakuotas salyklas);
- (c) tentinėmis autotransporto priemonėmis (į maišus supakuotas salyklas, sukrautas ant palečių);
- (d) jūriniiais konteineriais (birus ir į maišus supakuotas salyklas);
- (e) iki 3,5 tonų automobiliais, vežančiais į maišus supakuotą salyklą.

(50) Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas nurodė, kad Lietuvos pirkėjams UAB „Viking Malt“ salyklas yra pristatomas grūdovežiais. UAB „Maltosa“ birus salyklas pristatomas specializuotomis autocisternomis, o supakuotas – tentiniu ir konteineriniu transportu.

(51) Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas nurodė, kad UAB „Viking Malt“ savo transporto priemonių neturi, todėl salyklo pristatymui samdo transporto įmones: [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. UAB „Maltosa“ salyklas Lietuvos pirkėjams pristatomas [KOMERCINĖ PASLAPTIS] priklausančiomis transporto priemonėmis [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. Kitos įmonės, kurias samdo UAB „Maltosa“ salyklo pristatymui Lietuvoje: [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(52) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad didžiąją dalį Lietuvos aludariams pristatomo salyklo sudaro birus salyklas. Tuo tarpu pakuotą salyklą perka tik maži aludariai bei platintojai, platinantys salyklą mažiems aludariams ir fiziniams asmenims.

(53) UAB „Viking Malt“ birus salyklas Lietuvos aludariams yra parduodamas [KOMERCINĖ PASLAPTIS] sąlygomis²⁷ ([KOMERCINĖ PASLAPTIS]), o supakuotas parduodamas [KOMERCINĖ PASLAPTIS]²⁸ ([KOMERCINĖ PASLAPTIS]).

(54) UAB „Maltosa“ tiek pakuotą, tiek ir birų salyklą Lietuvos aludariams parduoda [KOMERCINĖ PASLAPTIS] sąlygomis.

²⁶ Duomenys gauti iš Pranešimo apie koncentraciją ir http://www.polttimo.com/filebank/986-PILSNER_MALT_.pdf.

²⁷ [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

²⁸ [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

3.3.3. Salyklo pristatymo dažnumas

(55) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad salyklas aludariams yra pristatomas pagal tiekimo grafikus, kurie yra sudaromi kiekvienai savaitei į priekį. Priklausomai nuo kliento dydžio bei mėnesio (pvz., vasarą salyklo sunaudojama daugiau nei kitu metų laiku), salyklas yra tiekiamas kiekvieną savaitę nuo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] iki [KOMERCINĖ PASLAPTIS] per savaitę. Mažos alaus daryklos užsako vieną mašiną kas [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(56) Kaip paaiškino Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas, salyklo tiekėjai sužino (sudaro) salyklo pristatymo grafikus tik savaitei į priekį, kadangi aludariai iš anksto nežino, kada tiksliai jiems reikės salyklo (salyklo poreikis priklauso nuo jo turimo kiekio sandėlyje ir kitų aplinkybių). UAB „Kalnapilio – Tauro grupė“ nurodė, kad dėl ribotų sandėliavimo galimybių salyklą perka *just in time* sąlygomis.

3.3.4. Mokėjimų už salyklą sąlygos

(57) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad viena iš prekybos salyklu sąlygų, kurią kelia Lietuvos aludariai salyklo tiekėjams – mokėjimų už salyklą atidėjimas.

(58) [KOMERCINĖ PASLAPTIS] teigimu, šiuo metu Lietuvoje veikiantys salyklo tiekėjai suteikia iki 30 dienų mokėjimo už salyklą atidėjimą. Tuo tarpu užsienio salyklo gamintojai gali nesutikti suteikti mokėjimo atidėjimo, todėl priklausomai nuo sezono bendrovei prireiktų nuo 100 000 iki 150 000 eurų papildomų lėšų. Kad užsienio salyklo tiekėjai dažniausiai reikalauja už tiekiamą produkciją atsiskaityti iš anksto, ir kad tokios sąlygos yra sunkiai pakeliamos mažiems aludariams taip pat nurodė AB „Kauno alus“.

(59) Išnagrinėjus koncentracijos dalyvių pateiktas sutartis su Lietuvos aludariais nustatyta, kad mokėjimo atidėjimai suteikiami šiems aludariams: [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

3.3.5. Transportavimo ir perpylimo poveikis salyklo kokybei

(60) Koncentracijos nagrinėjimo metu dauguma birų salyklą perkančių aludarių nurodė, kad ilgi salyklo transportavimo atstumai ir/ar salyklo perpylimas iš vienos transporto priemonės į kitą turi neigiamą poveikį salyklo kokybei.

(61) Kaip nurodė UAB „Kalnapilio – Tauro grupė“, ilgas gabenimas ir perkrovimas iš vienos transporto priemonės į kitą turi tokią neigiamą įtaką salyklo kokybei: salyklo grūdai daužomi, prarandama grūdų luobelė, susidaro daug dulkių ir tai lemia salyklo nuostolius. Kuo daugiau kartų reikia perkrauti/iškrauti salyklą, tuo didesni nuostoliai.

(62) UAB „Švyturys – Utenos alus“ nuomone, perpilant salyklą galima iki [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. salyklo netektis, didesnė salyklo netektis yra gabenant laivais, nes taip vežant salyklas yra perkraunamas didžiausią skaičių. Bendrovė nurodė, kad [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(63) AB „Kauno alus“ nuomone, salyklo gabenimas turi didelę įtaką salyklo kokybei, kadangi pažeidžiami grūdai, susidaro daug dulkių, kurios negali būti naudojamas gamyboje, ir kad kuo daugiau perpylimų, tuo didesnis dulkėtumas ir nuostoliai. Bendrovės skaičiavimais, netektis dėl dulkių gali siekti iki 1 proc.

(64) Čygo – Kalkio TŪB „Rinkuškiei“ nuomone, gabenant salyklą iš užsienio galimi tokie salyklo kokybės pasikeitimai: *„nusiluptų luobelė, daugiau grūdų susitraiškytų (tokie grūdai pažeidžiami drėgmės, apkarsta juose esantys lipidai, jie tampa žalingi tiek žmogaus, tiek mielių ląstelėms), salyklas gali sudrėkti (gabenant jūra)“*.

4. Pilzeno salyklo importo į Lietuvą galimybės

(65) Pranešimą apie koncentraciją pateikusių ūkio subjekto teigimu, geografinė salyklo rinka turėtų būti apibrėžta kaip visa Europos Sąjunga arba bent jau kaip regionas, t. y. apimti tokias šalis

kaip Lietuva, Latvija, Estija, Danija, Švedija, Suomija, Lenkija ir Šiaurės Vokietija. Įsigyjancio ūkio subjekto nuomone, platesnį salyklo geografinės rinkos apibrėžimą pagrindžia tokie duomenys:

- (a) Lietuvos aludariai vykdo salyklo importą, o salyklo gamintojai, atitinkamai – salyklo eksportą;
- (b) salyklo pirkėjai, reaguodami į nežymų (nuo 5 iki 10 proc.) salyklo kainos padidėjimą, gali apsirūpinti salyklu iš kitų tiekimo šaltinių, kadangi dėl pigesnių energetikos išlaidų salyklas užsienyje kainuoja pigiau nei Lietuvoje, be to, salyklo pirkėjai nebūtinai renkasi pigiausią salyklo transportavimo būdą;
- (c) skirtingų salyklo gamintojų aprėpties teritorijos persidengia ir sukuria pakeičiamumo grandinę, lemiančią beveik vienodų konkurencinių sąlygų susidarymą beveik visoje Europoje;
- (d) iki 2005 m., kuomet Lietuvoje nebuvo vietinių salyklo gamintojų, beveik visą salyklo kiekį aludariai importavo iš kitų šalių, be to, didesnes alaus daryklas Lietuvoje įsigijo didelės tarptautinės alaus daryklų grupės, kurios neįžvelgė jokios rizikos, kad Lietuvoje nėra vietinių salyklo gamintojų;
- (e) nepaisant vietos salyklo gamintojų trūkumo, Estija ir Latvija importuoja beveik visą reikalingą salyklo kiekį iš kitų šalių.

(66) Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus *Viking Malt Oy* nurodytus teiginius, koncentracijos nagrinėjimo metu buvo analizuotos aplinkybės, susijusios su Lietuvos aludarių galimybėmis importuoti pilzeno salyklą į Lietuvą iš kitų šalių. Nustatytos aplinkybės yra toliau aprašomos šiame nutarime.

4.1. Kitose šalyse veikiančios pilzeno salyklo gamintojai

(67) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad Estijoje ir Norvegijoje salyklo gamintojų nėra, tuo tarpu Suomijoje ir Švedijoje salyklą gamina tik *Viking Malt Oy* grupei priklausančios salyklo gamyklos (Suomijoje – *Viking Malt Oy*, Švedijoje – *Viking Malt AB*). Kitos artimiausios Europos Sąjungoje veikiančios salyklo gamyklos yra Lenkijoje, Latvijoje, Vokietijoje ir Danijoje.

(68) Lenkijoje iš viso veikia penkios salyklo gamyklos.

(69) *Danish Malting Group Polska Sp. z o. o.* priklauso dvi salyklo gamyklos: *Sierpc* mieste veikianti gamykla (gamybiniai pajėgumai – 78 000 tonų salyklo per metus) ir *Strzegom* mieste veikianti gamykla (gamybiniai pajėgumai – 17 000 tonų salyklo per metus)²⁹. *Sierpc* gamykla yra nutolusi nuo Lenkijos ir Lietuvos sienos apie 340 km, *Strzegom* gamykla – apie 700 km. Pažymėtina, kad *Danish Malting Group Polska Sp. z o. o.*, kuris 2012 m. – 2014 m. tiekė pilzeno salyklą savo grupės įmonei UAB „Švyturys – Utenos alus“, nurodė, kad ketina sumažinti pilzeno salyklo eksportą į Lietuvą nuo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų salyklo 2014 m. iki [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų salyklo 2015 m. Kaip nurodė salyklo gamintojas, tokio eksporto mažinimo priežastis – per dideli salyklo transportavimo kaštai ir reikšmingai žemos pilzeno salyklo kainos Lietuvoje.

(70) Kitos Lenkijoje veikiančios salyklo gamyklos:

- (a) *Malteurop Polska Sp. z o. o.* priklauso salyklo gamykla *Gdansk* mieste (gamybiniai pajėgumai – 65 000 tonų salyklo per metus³⁰), nuo Lenkijos ir Lietuvos sienos nutolusi apie 370 km.;
- (b) *Global Malt* priklauso salyklo gamykla *Bydgoszcz* mieste (gamybiniai pajėgumai – 85 000 tonų salyklo per metus³¹), nuo Lenkijos ir Lietuvos sienos nutolusi apie 450 km.;

²⁹ Duomenys gauti iš Pranešimo apie koncentraciją.

³⁰ Duomenys gauti iš Pranešimo apie koncentraciją.

³¹ Duomenys gauti iš Pranešimo apie koncentraciją.

(c) *Soufflet Agro Polska Sp. z o.o.* priklauso salyklo gamykla *Poznan* mieste (gamybiniai pajėgumai – apie 11 500 tonų salyklo per metus³²), nuo Lenkijos ir Lietuvos sienos nutolusi apie 580 km.

(71) Latvijoje veikia tik viena salyklo gamykla – Jelgavos rajone įsikūrusi *LATRAPS kooperatīvā sabiedrība* priklausanti salyklo gamykla, kurioje gaminamas pilzeno salyklas. Gamykla nuo Lietuvos ir Latvijos sienos yra nutolusi apie 32 km. Gamykla pradėjo veikti 2014 m., o jos gamybiniai pajėgumai – 4 000 tonų salyklo per metus. Latvijoje veikianti salyklo gamykla parduoda pilzeno salyklą vietinėje rinkoje. Jos pirkėjai – maži ir vidutinio dydžio alaus gamintojai. Kaip nurodė ši bendrovė, ji neeksportuoja pilzeno salyklo į Lietuvą, kadangi Lietuvoje jau veikia dvi didelės salyklo gamintojos, galinčios pasiūlyti salyklo mažesnėmis kainomis. Be to, gamyklos gamybinių pajėgumų užtenka tik vietinei rinkai.

(72) Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas nurodė, kad Vokietijoje veikia keturi salyklo gamintojai, kurie konkuruoja su Lietuvoje veikiančiais salyklo gamintojais: *Erfurter Malz*, *Avangard Malz*, *Malteurop Deutschland GmbH* ir *Global Malt GmbH*. *Erfurter Malz GmbH* priklauso salyklo gamykla *Erfurt* mieste ir *Hamburg* mieste. *Avangard Malz* priklauso salyklo gamyklos *Gelsenkirchen*, *Grossaitingen*, *Bremen* ir *Koblenz* miestuose. *Malteurop Deutschland GmbH* priklauso salyklo gamyklos *Rostock*, *Langerringen* ir *Heidenau* miestuose. *Global Malt GmbH* priklauso salyklo gamykla *Hamburg* mieste. Visos Vokietijoje veikiančios salyklo gamyklos yra nutolusios nuo Lietuvos ir Lenkijos sienos daugiau nei 1000 km.

(73) Pažymėtina, kad Konkurencijos tarybos apklaustas salyklo gamintojas *Avangard Malz* nurodė, kad salyklas yra pigi prekė ir jo transportavimo kaštai iš Vokietijos yra dideli, tuo tarpu *Malteurop Deutschland GmbH* nurodė, kad neeksportuoja salyklo į Lietuvą ir neturi planų eksportuoti ateityje.

(74) Danijoje veikia du pilzeno salyklo gamintojai – *Carlsberg* grupei priklausančios *Danish Malting Group A/S* ir *Maltfabrik Fuglsang*. *Danish Malting Group A/S* priklauso salyklo gamykla *Ørsløv – Vordingborg* mieste. Skaičiuojant atstumą sausuma, gamykla nuo Lietuvos ir Lenkijos sienos yra nutolusi apie 1200 km. Pažymėtina, kad Konkurencijos tarybos apklausta *Danish Malting Group A/S* nurodė, kad pastaruosius 10 metų nėra gabenusi salyklo į Lietuvą, ir kad abejoja, ar galėtų konkuruoti su Lietuvoje esančiais salyklo gamintojais, nes pastarieji perka salyklinius miežius ta pačia kaina kaip ir Danijos salyklo gamintojai, o salyklo transportavimo kaštai yra dideli. *Danish Malting Group A/S* taip pat nurodė, kad jeigu gabeltų salyklą į Lietuvą, tai gabeltų tik birų salyklą, kurį paskui perkrautų į sunkvežimius ir vežtų alaus darykloms keliu. Kita Danijoje veikianti salyklo gamintoja *Maltfabrik Fuglsang* turi dvi salyklo gamyklas šioje šalyje: *Thisted* ir *Haderslev* miestuose. Gamyklos yra nutolusios nuo Lietuvos ir Lenkijos sienos daugiau nei 1000 km. Pažymėtina, kad Konkurencijos tarybos apklaustas *Maltfabrik Fuglsang* nurodė, kad jis nekonkuruoja su Lietuvoje veikiančiais salyklo gamintojais, kadangi salyklo transportavimo kaštai yra per dideli ir įmonė turi kitų, labiau pasiekiamų rinkų, nei Lietuva.

(75) Pažymėtina, kad transportavimo kaštus, kaip kliūtį, ribojančią salyklo atsivežimą iš užsienio, nurodė ir kai kurie Konkurencijos tarybos apklausti Lietuvos aludariai.

4.2. Dėl pilzeno salyklo importo į Lietuvą autotransportu galimybių

(76) Kaip jau minėta šiame nutarime, Estijoje salyklo gamintojų nėra, tuo tarpu Švedijoje ir Suomijoje salyklą gamina tik *Viking Malt Oy* grupei priklausančios bendrovės. Be to, koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad Latvijoje veikiančio salyklo gamintojo gamybinių pajėgumų užtenka tik vietinei rinkai, o ir pats Latvijoje veikiantis salyklo gamintojas nurodė, kad neigiamai vertina savo galimybes įvežti salyklo į Lietuvą konkurencingomis kainomis. Koncentracijos nagrinėjimo metu taip pat nustatyta, kad 1 tonai pilzeno salyklo yra taikomas 131

³² Duomenys gauti iš Pranešimo apie koncentraciją.

euro maito mokestis³³ (tai sudaro vidutiniškai apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. 1 tonos pilzeno salyklo kainos Lietuvoje 2014 m.), ir kad pilzeno salyklo importo iš trečiųjų šalių³⁴ 2012 m. – 2014 m. nebuvo.

(77) Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas aplinkybes, koncentracijos nagrinėjimo metu buvo nagrinėjamos pilzeno salyklo importo autotransportu galimybės iš kitų, artimiausiai nuo Lietuvos nutolusių Europos Sąjungos valstybių narių: Lenkijos, Vokietijos ir Danijos.

(78) Atsižvelgiant į tai, kad didžiąją dalį Lietuvoje parduodamo bei importuoto pilzeno salyklo sudaro birus pilzeno salyklo, pakuoto pilzeno salyklo importo į Lietuvą galimybių analizė koncentracijos vertinimo nekeistų, todėl koncentracijos nagrinėjimo metu buvo nagrinėjamos tik biraus pilzeno salyklo importo į Lietuvą galimybės.

(79) Siekiant įvertinti aludarių galimybes įsigyti biraus pilzeno salyklo iš Lenkijoje, Vokietijoje ir Danijoje veikiančių salyklo gamintojų autotransportu, buvo nagrinėjamos koncentracijos dalyvių ir užsienio salyklo gamintojų taikytos vidutinės biraus pilzeno salyklo kainos 2013 m. – 2015 m., koncentracijos dalyvių, užsienio salyklo gamintojų, logistikos bendrovių, aludarių nurodyti salyklo transportavimo kaštai bei atstumai nuo Lietuvos aludarių iki užsienio šalyse veikiančių salyklo gamyklų.

(80) Žemiau esančioje lentelėje pateikiami duomenys apie koncentracijos dalyvių ir užsienio salyklo gamintojų taikytas vidutines 1 tonos biraus pilzeno salyklo kainas 2013 m. – 2015 m.:

Lentelė Nr. 1

Eil. Nr.	Gamintojas	Pristatymo būdas	Pilzeno salyklo kaina 2013 m. Eur	Pilzeno salyklo kaina 2014 m. Eur	Pilzeno salyklo kaina 2015 m. Eur
1.	UAB „Viking Malt“	su pristatymu	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS] ³⁵
2.	UAB „Maltosa“	su pristatymu	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS] ³⁶
3.	Vidutinės UAB „Viking Malt“ ir UAB „Maltosa“ kainos	su pristatymu	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS] ³⁷
4.	<i>Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.</i> (Lenkija)	be pristatymo	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]
5.	<i>Malteurop Polska Sp. z o.o.</i> (Lenkija)	be pristatymo	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]
6.	<i>Danish Malting Group A/S</i> (Danija)	be pristatymo	391,55	360,89	337
7.	<i>Avangard Malz</i> (Vokietija)	be pristatymo	407	395	375,25

(81) Žemiau esančioje lentelėje pateikiami duomenys apie 1 tonos biraus salyklo transportavimo kaštus (100 km), kurie buvo apskaičiuoti pagal koncentracijos dalyvių, užsienio salyklo gamintojų, aludarių ir logistikos įmonių Konkurencijos tarybai pateiktus duomenis:

³³ Duomenys gauti iš http://litarweb.cust.lt/taric/web/browsetariffi2_LT?expandelem=110710&Year=2015&Month=06&Day=26&Country=&issection=n&checkfinal=y&impexp=#POS.

³⁴ Trečiosiomis šalimis yra laikomos šalys, kurios nepriklauso ES ir EEA, prekybai tarp kurių nėra taikomi maito mokesčiai.

³⁵ Vidutinė pilzeno salyklo kaina apskaičiuota remiantis UAB „Viking Malt“ 2015 m. aludariams taikoma biraus pilzeno salyklo kaina ir atitinkamų aludarių 2015 m. iš UAB „Viking Malt“ nupirktu biraus pilzeno salyklo kiekiu.

³⁶ Vidutinė pilzeno salyklo kaina apskaičiuota remiantis UAB „Maltosa“ 2015 m. aludariams taikoma biraus pilzeno salyklo kaina ir atitinkamų aludarių 2015 m. nupirktu biraus pilzeno salyklo kiekiu.

³⁷ Vidutinė pilzeno salyklo kaina apskaičiuota remiantis UAB „Viking Malt“ ir UAB „Maltosa“ 2015 m. taikoma biraus pilzeno salyklo kaina ir atitinkamų aludarių 2015 m. nupirktu biraus pilzeno salyklo kiekiu.

Lentelė Nr. 2

Eil. Nr.	Šaltinis, kuriuo buvo remtasi apskaičiuojant vidutinius salyklo transportavimo kaštus	1 tonos salyklo transportavimo kaštai / 100 km Eur
1.	Koncentracijos dalyvių nurodyti vidutiniai salyklo transportavimo kaštai Lietuvoje ³⁸	nuo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] iki [KOMERCINĖ PASLAPTIS]
2.	Koncentracijos dalyvių nurodyti vidutiniai salyklo transportavimo kaštai, gabenant iš Lietuvos į Estiją, Latviją, Lenkiją, Čekiją, Slovakiją, Slovėniją, Vokietiją, Rusijos vakarinę dalį ³⁹	nuo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] iki [KOMERCINĖ PASLAPTIS]
3.	Vidutiniai transportavimo kaštai, apskaičiuoti remiantis aludarių pateiktais duomenimis apie iš užsienio 2012 m. – 2014 m. importuoto biraus pilzeno salyklo transportavimo kaštus	4,58
4.	<i>Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.</i> (Lenkija) nurodyti vidutiniai biraus salyklo transportavimo kaštai	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]
5.	<i>Danish Malting Group</i> (Danija) nurodyti vidutiniai biraus salyklo transportavimo kaštai	8
6.	<i>Avangard Malz</i> (Vokietija) nurodyti vidutiniai biraus salyklo transportavimo kaštai	9,27
7.	Vidutiniai transportavimo kaštai, apskaičiuoti remiantis aukščiau minėtų salyklo gamintojų (<i>Danish Malting Group</i> (Lenkija ir Danija) ir <i>Avangard Malz</i> (Vokietija)) nurodytais biraus salyklo transportavimo kaštais	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]
8.	UAB „Inkas“ Konkurencijos tarybai nurodyti vidutiniai biraus salyklo transportavimo kaštai (su kroviniumi į užsienį ⁴⁰), gabenant iš Lenkijos į Lietuvą	4,79
9.	UAB „Inkas“ Konkurencijos tarybai nurodyti vidutiniai biraus salyklo transportavimo kaštai (be krovinio į užsienį), gabenant iš Lenkijos į Lietuvą	8,55
10.	[KOMERCINĖ PASLAPTIS] Konkurencijos tarybai nurodyti vidutiniai biraus salyklo transportavimo kaštai (su kroviniumi į užsienį), gabenant iš Lenkijos į Lietuvą	3,54
11.	UAB „Solotransa“ Konkurencijos tarybai nurodyti vidutiniai biraus salyklo transportavimo kaštai, gabenant iš Lenkijos į Lietuvą	3,33
12.	Vidutiniai transportavimo kaštai, apskaičiuoti remiantis UAB „Inkas“, [KOMERCINĖ PASLAPTIS] ir UAB „Solotransa“ pateiktais duomenimis apie biraus salyklo transportavimo kaštus (su kroviniumi į užsienį), gabenant iš Lenkijos į Lietuvą	3,89
13.	Vidutiniai transportavimo kaštai, apskaičiuoti pagal UAB „Viking Malt“ ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] 2 priede prie sutarties Nr. [KOMERCINĖ PASLAPTIS] nurodytus transportavimo įkainius, gabenant iš Lietuvos į Lenkiją	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]
14.	Vidutiniai transportavimo kaštai, apskaičiuoti pagal UAB „Viking Malt“ ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] 2 priede prie sutarties Nr. [KOMERCINĖ PASLAPTIS] nurodytus transportavimo įkainius, gabenant iš Lietuvos į Lenkiją, Vokietiją, Latviją, Estiją	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]
14.	Vidutiniai transportavimo kaštai, apskaičiuoti pagal duomenis apie UAB „Viking Malt“ pilzeno salyklo pardavimus [KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]

(82) Sprendžiant iš aukščiau nurodytų 1 tonos biraus salyklo transportavimo kaštų (100 km), mažiausi Konkurencijos tarybai nurodyti 1 tonos salyklo vidutiniai transportavimo kaštai – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų (100 km), o didžiausi – 9,2 eurų (100 km). Pažymėtina, kad

³⁸ Bylos 4 tomas, 44 lapas.

³⁹ Bylos 4 tomas, 64 lapas.

⁴⁰ Transportavimo kaina su kroviniumi į priekį yra mažesnė, nes logistikos bendrovei neturint krovinio į užsienio šalį, iš kurios yra importuojamas salyklas, sunkvežimių atvykimo į salyklo pakrovimo vietą užsienyje kaštus turi padengti ūkio subjektas, importuojantis salyklą.

mažiausius 1 tonos biraus salyklo vidutinius transportavimo kaštus nurodė Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas.

(83) Kaip nurodė *Viking Malt Oy*, salyklo transportavimo tarifas nustatomas derybų su vežėjais būdu, atsižvelgiant į galimybę gauti atgalinį krovinį, ir dėl to 1 tonos salyklo transportavimo tarifas svyruoja nuo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų iki [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų (100 km), vežant standartinį 24 tonų krovinį. *Viking Malt Oy* taip pat nurodė, kad vežant salyklą į Lenkiją arba į Estiją, transportavimo tarifai būna dar mažesni, nei vežant Lietuvos teritorijos ribose. Vis tik pastebėtina, kad remiantis koncentracijos dalyvių pateiktame UAB „Viking Malt“ ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] 2 priede prie sutarties Nr. [KOMERCINĖ PASLAPTIS] nurodytais salyklo transportavimo tarifais⁴¹, nustatyta, kad [KOMERCINĖ PASLAPTIS] taikyti vidutiniai 1 tonos salyklo transportavimo iš Lietuvos (Panevėžyje esančios salyklo gamyklos) į Lenkiją kaštai sudarė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų (100 km), tuo tarpu vidutiniai 1 tonos salyklo transportavimo iš Lietuvos (Panevėžyje esančios salyklo gamyklos) į Lenkiją, Vokietiją, Latviją, Estiją kaštai sudarė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų (100 km). Atsižvelgiant į aukščiau paminėtus prieštaravimus tarp *Viking Malt Oy* teiginių apie transportavimo kaštų dydį bei koncentracijos nagrinėjimo metu nustatytų aplinkybių, pilzeno salyklo kainos pokyčio analizėje į koncentracijos dalyvių nurodytus 1 tonos salyklo transportavimo kaštus nebuvo atsižvelgiama.

(84) Atsižvelgiant į tai, kad kitų šaltinių nurodyti vidutiniai salyklo transportavimo kaštai buvo didesni, o kai kuriais atvejais skyrėsi net kelis kartus palyginus su koncentracijos dalyvių nurodytais salyklo transportavimo kaštais, pilzeno salyklo kainos pokyčio analizėje buvo naudojami transportavimo kaštai, kurie buvo apskaičiuoti remiantis UAB „Inkas“, [KOMERCINĖ PASLAPTIS] ir UAB „Solotransa“ pateiktais duomenimis apie biraus salyklo transportavimo kaštus. Minėtų bendrovių apskaičiuotas kaštų vidurkis sudaro 3,89 eurus (100 km). Pažymėtina, kad [KOMERCINĖ PASLAPTIS], tuo tarpu [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(85) Pilzeno salyklo kainos pokytis buvo skaičiuojamas remiantis:

- (a) vidutiniais transportavimo kaštais, nurodytais nutarimo (84) pastraipoje;
- (b) vidutine Lietuvos salyklo gamintojų 2015 m. taikoma 1 tonos biraus pilzeno salyklo kaina (su transportavimu);
- (c) užsienio salyklo gamintojų 2015 m. taikoma 1 tonos vidutine biraus pilzeno salyklo kaina (be transportavimo);
- (d) atstumu nuo konkretaus užsienio salyklo gamintojo iki konkretaus alaus gamintojo alaus daryklos Lietuvoje.

(86) Salyklo kainos pokytis buvo skaičiuojamas lyginant salyklo kainą, nurodytą (b) punkte su (c) punkte nurodyta salyklo kaina, ją padidinus transportavimo kaštais, apskaičiuotais naudojantis (a) ir (d) punktuose nurodytais duomenimis.

(87) Koncentracijos nagrinėjimo metu atlikta pilzeno salyklo kainos pokyčio analizė parodė, jog 2015 m. aludariams importuojant birų pilzeno salyklą iš Lenkijoje (*Sierpc* mieste) esančios salyklo gamyklos, kuri yra arčiausiai nutolusi nuo Lietuvos ir Lenkijos sienos, biraus pilzeno salyklo kaina, palyginus su salyklo, perkamo iš Lietuvos gamintojų, pakiltų nuo⁴² [0-5] proc. iki⁴³ [5-10] proc., tuo tarpu importuojant iš Lenkijoje (*Strzegom* mieste) esančios salyklo gamyklos – pakiltų nuo [5-10] proc. iki [10-15] proc., importuojant iš Lenkijoje (*Gdansk, Bydgoszcz, Poznan* miestuose) esančių salyklo gamyklų – pakiltų nuo [10-15] proc. iki [20-30] proc., importuojant iš Danijoje (*Ørslev – Vordingborg, Thisted, Haderslev* miestuose) esančių salyklo gamyklų – pakiltų

⁴¹ Kaip nurodė Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas, šiame priede yra įtvirtini šiuo metu galiojantys krovinio vežimo paslaugų įkainiai (bylos 5 tomas, 3 lapas).

⁴² Reikšmė „nuo“ rodo pilzeno salyklo kainos pokytį, gabenant salyklą į artimiausiu atstumu nuo užsienio salyklo gamyklos nutolusią Lietuvos aludario gamyklą.

⁴³ Reikšmė „iki“ rodo pilzeno salyklo kainos pokytį, gabenant salyklą į tolimiausiu atstumu nuo užsienio salyklo gamyklos nutolusią Lietuvos aludario gamyklą.

nuo [15-20] iki [20-25] proc., importuojant iš Vokietijoje⁴⁴ esančių salyklo gamyklų – pakiltų nuo [20-25] iki [30-35] proc.

(88) Koncentracijos nagrinėjimo metu taip pat buvo atlikta 2013 m. pilzeno salyklo kainos pokyčio analizė, kuri parodė, kad 2013 m. Lietuvos aludariams importavus birų pilzeno salyklą iš Lenkijoje (*Sierpc* mieste) esančios salyklo gamyklos, biraus pilzeno salyklo kaina, palyginus su salyklo, pirktu iš Lietuvos gamintojų, būtų didesnė apie [0-5] proc. proc., importavus iš Lenkijoje (*Strzegom* mieste) esančios salyklo gamyklos – būtų didesnė apie [5-10] proc., importavus iš Lenkijoje (*Gdansk, Bydgoszcz, Poznan* miestuose) esančių salyklo gamyklų – būtų didesnė nuo [5-10] proc. iki [10-15] proc., importavus iš Danijos – būtų didesnė nuo [5-10] proc. iki [10-15] proc., importavus iš Vokietijos – būtų didesnė nuo [5-10] proc. iki [10-15] proc.

(89) Koncentracijos nagrinėjimo metu taip pat buvo atlikta 2014 m. pilzeno salyklo kainos pokyčio analizė, kuri parodė, kad 2014 m. Lietuvos aludariams importavus birų pilzeno salyklą iš Lenkijoje esančių *Carlsberg* grupei priklausančių salyklo gamyklų, biraus pilzeno salyklo kaina, palyginus su salyklo, pirktu iš Lietuvos gamintojų, kaina būtų mažesnė nei Lietuvoje pirktu salyklo kaina nuo [0-5] proc. iki [5-10] proc., tuo tarpu importavus iš kitų Lenkijoje esančių gamyklų – būtų didesnė nuo [0-5] proc. iki [10-15] proc., importavus iš Danijoje esančių salyklo gamyklų – būtų didesnė nuo [5-10] iki [10-15] proc., importavus iš Vokietijoje esančių salyklo gamyklų – būtų didesnė nuo [10-15] proc. iki [20-25] proc.

4.3. Dėl pilzeno salyklo importo į Lietuvą jūra galimybių

(90) Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas nurodė, kad salyklas jūra gali būti pelningai plukdomas laivais ir konteineriais į bet kurią pasaulio vietą. Jo skaičiavimais, priklausomai nuo laivo dydžio, 1 tonos salyklo transportavimas laivais iš [KOMERCINĖ PASLAPTIS] į Klaipėdą kainuotų [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų, iš [KOMERCINĖ PASLAPTIS] kainuotų [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų, iš [KOMERCINĖ PASLAPTIS] kainuotų [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų (palyginimui, logistikos bendrovių UAB „Solotransa“, UAB „Inkas“ ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] duomenimis, minimalūs 1 tonos biraus salyklo transportavimo keliais kaštai – 3,89 eurai (100 km)⁴⁵).

(91) Pažymėtina, kad Konkurencijos tarybos apklaustas Danijoje veikiantis salyklo gamintojas *Danish Malting Group A/S* nurodė, kad 1 tonos biraus salyklo pristatymo į Lietuvą (jūra) kaštai būtų tokie: 8 eurai pakrovimas + 12 eurų gabenimas + 7 eurai iškrovimas + apie 8 eurai (100 km) nugabenimas sunkvežimiu iki alaus daryklos.

(92) Konkurencijos taryba, siekdama įvertinti Lietuvos aludarių galimybes importuoti pilzeno salyklą jūra, apklausė Klaipėdos uoste veikiančias bendroves, užsiimančias birių krovinių krovos darbais. Nustatyta, kad birius krovinius (pvz., grūdus) Klaipėdos uoste perkrauna tik šios laivų krovos įmonės: AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“, UAB Klaipėdos konteinerių terminalas, UAB Malkų įlankos terminalas, UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“. Kitos Konkurencijos tarybos apklaustos laivų krovos įmonės nurodė, kad neturi techninių galimybių savo krovos terminaluose iškrauti salyklo ir neteikia salyklo sandėliavimo paslaugų⁴⁶.

(93) Konkurencijos taryba, atsižvelgdama į ribotas Lietuvos aludarių galimybes sandėliuoti salyklą savo sandėliuose, analizavo aludarių galimybes sandėliuoti salyklą Klaipėdos uoste. Konkurencijos tarybos apklaustos laivų krovos darbus Klaipėdos uoste vykdančios bendrovės, kurios perkrauna birius krovinius (pvz. grūdus), nurodė, kad arba tokios atskiros paslaugos, kaip birių krovinių sandėliavimo paslauga, jos neteikia (UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“, AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“) arba savo klientams kuriam laikui suteikia

⁴⁴ *Erfurter Malz, Avangard Malz, Malteurop Deutschland GmbH ir Global Malt GmbH* priklausančių salyklo gamyklų Vokietijoje, kurios aprašytos šio nutarimo 4.1. dalyje.

⁴⁵ Su sąlyga, kad vežamas pilnas grūdovežis ir visais atvejais yra gaunamas krovinsys į abi puses (salyklo ar kitų birių grūdų).

⁴⁶ UAB „Centrinis Klaipėdos terminalas“, UAB „Birių krovinių terminalas“, UAB „Kamineros krovinių terminalas“.

nemokamo sandėliavimo paslaugas, o paskui taiko nuomos mokesčius (UAB Klaipėdos konteinerių terminalas, UAB Malkų įlankos terminalas). Kaip paaiškino UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ ir AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“, jos teikia krovos iš/į laivus paslaugas, kurios viena sudedamųjų dalių yra krovinio laikinas sukaupimas laivinei partijai. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ nurodė, kad tokia paslauga (grūdinių kultūrų krova, sukaupimas) vidutiniškai kainuoja [KOMERCINĖ PASLAPTIS] už toną. Tuo tarpu UAB Klaipėdos konteinerių terminalas ir UAB Malkų įlankos terminalas suteikia tam tikrą dienų skaičių nemokamo sandėliavimo paslaugą, o paskui ši paslauga kainuoja.

(94) Pažymėtina, kad AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“, UAB Klaipėdos konteinerių terminalas, UAB Malkų įlankos terminalas nurodė, kad šiuo metu yra išnaudojami visi pajėgumai, skirti birių krovinių sandėliavimui. Tuo tarpu UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ nurodė, kad metų bėgyje terminalo sandėliavimo pajėgumai išnaudojami skirtingai.

(95) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad 2012 m. – 2014 m. laikotarpiu pilzeno salyklą jūra gabeno tik vienas aludaris – [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. Bendrovė 2013 m. laivu atsigabeno 75 tonas biraus pilzeno salyklo iš Vokietijoje veikiančio salyklo gamintojo *Avangard Malz*. [KOMERCINĖ PASLAPTIS] nurodė, kad tai buvo tik vienkartinė, bandomoji partija. Bendrovės teigimu, salyklo gabenimas jūra dėl papildomų perkrovimų ženkliai padidina tiek salyklo netekties nuostolius, tiek kainą.

(96) Pažymėtina, kad didžioji dauguma Konkurencijos tarybos apklaustų aludarių nurodė, kad jų bendrovėms salyklas jūra negalėtų būti pristatomas arba jeigu ir galėtų būti pristatomas, toks gabenimas didintų salyklo transportavimo kaštus (dėl papildomų salyklo perkrovimo darbų, sandėliavimo kaštų ir galimų salyklo netekties nuostolių).

4.4. Dėl pilzeno salyklo importo į Lietuvą geležinkeliu galimybių

(97) Įsigyjantis ūkio subjektas nurodė, kad salyklas geležinkeliu gali būti pelningai gabenamas iki 7000 km. Jo teigimu, standartinių tarifų, gabenant salyklą geležinkeliu, nėra, o tarifai skaičiuojami kiekvienam maršrutui individualiai.

(98) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad ne kiekvienas aludaris turi iki jo alaus daryklos (miesto) nutiestą geležinkelio vėžę. Be to, daugumos Konkurencijos tarybos apklaustų aludarių vertinimu, jie negalėtų įsigyti salyklo geležinkeliu. Pagrindinės aludarių išvardintos priežastys: geležinkelio bėgių nebuvimas jų mieste, per mažas įsigyjamo salyklo kiekis, sandėliavimo galimybių nebuvimas, papildomi kaštai perkraunant salyklą iš vienos transporto priemonės į kitą, salyklo netekties nuostoliai dėl perkrovimo.

(99) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad 2012 m. – 2014 m. nė vienas aludaris ar užsienio salyklo gamintojas neimportavo salyklo į Lietuvą geležinkeliu.

4.5. Dėl salyklo perdirbimo mokesčio

(100) *Viking Malt Oy* nurodė, kad salyklo kainą sudaro miežių kaina ir salyklo perdirbimo mokestis. Jo teigimu, miežių kaina kinta kiekvieną dieną, todėl ją sunku palyginti, tačiau perdirbimo mokestis yra pastovesnis, todėl iš esmės salyklo kainos gali būti vertinamos palyginant perdirbimo mokestį, taikomą salyklo gamintojų skirtingose šalyse, iš kurių salyklas yra importuojamas į Lietuvą. *Viking Malt Oy* nurodė, kad Lietuvoje salyklo perdirbimo mokestis yra didžiausias (1 tonos salyklo perdirbimo mokestis siekia [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų), tuo tarpu kitose šalyse dėl pigesnių energetikos išteklių ir didesnių salyklo gamybos mastų jis yra mažesnis: Lenkijoje – 90 eurų, Danijoje – 80 eurų, Vokietijoje – 80 eurų, Švedijoje – 80 eurų, Čekijoje – 90 eurų, Slovakijoje – 90 eurų.

(101) Pažymėtina, kad koncentracijos nagrinėjimo metu UAB „Kalnapilio – Tauro grupė“ pateikė Konkurencijos tarybai *Viking Malt Oy* pasiūlymą *Royal Unibrew* grupei (šiai grupei priklauso ir UAB „Kalnapilio – Tauro grupė“) dėl pilzeno salyklo tiekimo *Royal Unibrew* grupės aludariams Danijoje, Suomijoje ir Lietuvoje 2015 m. – 2017 m. Įvertinus pasiūlyme nurodytas

pilzeno salyklo perdirbimo kainas nustatyta, kad Lietuvoje taikomas salyklo perdirbimo mokestis [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. [KOMERCINĖ PASLAPTIS], palyginus su Švedijoje taikomu perdirbimo mokesčiu, [KOMERCINĖ PASLAPTIS], tuo tarpu palyginus su Suomijoje taikomu perdirbimo mokesčiu, [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. Taip pat pažymėtina, kad kaip paaikšino UAB „Viking Malt“ direktorius Darius Vilkas Konkurencijos tarybos 2015 m. rugsėjo 8 d. išklausymo posėdžio metu, Lietuvoje UAB „Viking Malt“ taikomas 1 tonos salyklo perdirbimo mokestis kiekvienais metais svyruoja nuo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų iki [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų. Be to, kad UAB „Viking Malt“ [KOMERCINĖ PASLAPTIS], [KOMERCINĖ PASLAPTIS] *Viking Malt Oy* kartu su Paaikšinimais pateiktame priede „Alaus gamintojo salyklo pirkimo strategijos kopija“ nurodyti salyklo perdirbimo mokesčiai⁴⁷.

5. Pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkos struktūra Lietuvoje

(102) Žemiau esančioje lentelėje pateikiami duomenys apie pilzeno salyklo (birus ir pakuoto) gamybos ir pardavimo veiklą vykdančių ūkio subjektų užimamas rinkos dalis Lietuvoje pagal parduoto pilzeno salyklo kiekį 2012 m. – 2014 m.:

Lentelė Nr. 3

Ūkio subjektai	2012 m.		2013 m.		2014 m.	
	Parduoto pilzeno salyklo kiekis, tonomis	Rinkos dalis	Parduoto pilzeno salyklo kiekis, tonomis	Rinkos dalis	Parduoto pilzeno salyklo kiekis, tonomis	Rinkos dalis
UAB „Viking Malt“	[KOMERCINĖ PASLAPTIS] 48	[50-60 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[70-80 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[50-60 %]
UAB „Maltosa“	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[20-30 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[15-20 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[30-40 %]
Koncentracijos dalyviai kartu:	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[80-90 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[90-100 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[80-90 %]
<i>Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.</i> (Lenkija)	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[5-10 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[10-15 %]
UAB "Aluteksas"	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]
<i>Rhön-Malz GmbH</i> (Vokietija)	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]
UAB „Savas alus“	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]
<i>Stamag Stadlauer Malzfabrik</i> (Austrija)	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]
<i>CBF Drinkit</i> (Švedija)	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]
<i>Malteurop Polska Sp. z o.o.</i> (Lenkija)	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[5-10 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]

⁴⁷ Bylos 7 tomas, 86 lapas.

⁴⁸ UAB „Viking Malt“ 2012 m. [KOMERCINĖ PASLAPTIS] pilzeno salyklo pardavė UAB „Maltosa“. Atsižvelgiant į tai, kad minėtą pilzeno salyklo kiekį UAB „Maltosa“ 2012 m. pardavė Lietuvoje, jis buvo atimtas iš UAB „Viking Malt“ pardavimų ir įtrauktas į UAB „Maltosa“ 2012 m. pilzeno salyklo pardavimus.

	PASLAPTIS]		PASLAPTIS]		PASLAPTIS]	
<i>Moravamalt s.r.o.</i> (Čekija)	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]
<i>Avangard Malz</i> (Vokietija)	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]
<i>Raven Trading s.r.o.</i> (Čekija)	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]
<i>SIA „Bruveris“</i> (Latvija)	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]	[KOMERCINĖ PASLAPTIS]	[0-5 %]
Iš viso:	[40 000-50 000]	100 %	[40 000-50 000]	100 %	[40 000-50 000]	100 %

Šaltinis. Remiamasi koncentracijos dalyvių pateikta informacija apie parduotą pilzeno salyklo kiekį Lietuvoje 2012 m. – 2014 m., aludarių ir salyklo platintojų pateikta informacija apie pilzeno salyklo, kuris buvo pagamintas užsienyje, pirkimus 2012 m. – 2014 m., užsienio gamintojų pateikta informacija apie Lietuvos pirkėjams parduotą pilzeno salyklo kiekį 2012 m. – 2014 m.

(103) Pažymėtina, kad lentelėje Nr. 3 yra nurodyti tik tie ūkio subjektai, kurie gamino pilzeno salyklą arba prekiavo kitų gamintojų nei UAB „Viking Malt“ ir UAB „Maltosa“ gaminamu pilzeno salyklu Lietuvoje 2012 m. – 2014 m.

6. Viking Malt Oy pateikti įsipareigojimai

(104) *Viking Malt Oy* 2015 m. rugsėjo 14 d. pateikė Konkurencijos tarybai įsipareigojimus, kuriais pasiūlė [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(105) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(106) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(107) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(108) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(109) Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Konkurencijos taryba atsisako duoti leidimą vykdyti koncentraciją, jeigu nustato, kad dėl koncentracijos bus surkurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje.

(110) Kadangi Konkurencijos įstatymu yra siekiama Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos konkurencijos santykius reglamentuojančios teisės suderinimo (Konkurencijos įstatymo 1 straipsnio 3 dalis), vertinant koncentraciją taip pat atsižvelgiama į Europos Sąjungos institucijų praktiką taikant savo tikslais analogiškas teisės normas.

7. Atitinkamos rinkos apibrėžimas

(111) Nagrinėdama šios koncentracijos įtaką konkurencijai, Konkurencijos taryba vertino konkurencijos sąlygas su koncentracija susijusiose atitinkamose rinkose. Atsižvelgdama į tai, kad ne visose rinkose nagrinėjamos koncentracijos įtaka konkurencijai būtų reikšminga, Konkurencijos taryba toliau vertina tik tą atitinkamą rinką, kurioje koncentracija gali reikšmingai paveikti konkurenciją.

(112) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, atitinkama rinka – tai tam tikros prekės rinka tam tikroje geografinėje teritorijoje. Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 3 ir 12 dalimis, prekės rinka suprantama kaip visuma prekių, kurios pirkėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas, o geografinė teritorija (geografinė rinka) – kaip teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria su iš esmės panašiomis

konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama lyginant su greta esančiomis teritorijomis.

7.1. Prekės rinkos apibrėžimas

(113) Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai (*Viking Malt Oy* ir UAB „Maltosa“) ir su jais susiję ūkio subjektai (su *Viking Malt Oy* susijusi UAB „Viking Malt“) užsiima pilzeno salyklo gamybos ir/arba pardavimo veikla Lietuvoje.

(114) Kaip minėta šio nutarimo 2 dalyje, aplinkybę, kad pilzeno salyklas alaus gamyboje nėra pakeičiamas kitomis salyklo rūšimis, pripažįsta tiek daugelis Konkurencijos tarybos apklaustų aludarių, tiek Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas. Vis tik, *Viking Malt Oy* nuomone, nors iš pirkėjo pusės atskiros salyklo rūšys nėra tarpusavyje pakeičiamos, tarp jų egzistuoja didelis pasiūlos pakeičiamumas.

(115) Pažymėtina, kad apibrėžiant atitinkamą rinką į pasiūlos pakeičiamumą atsižvelgiama, jeigu jo poveikis yra tiek pat greitas ir veiksmingas kaip ir paklausos pakeičiamumo, t. y. reaguodami į nežymų ir ilgalaikį santykinį kainų padidėjimą nagrinėjamos prekės, kiti tiekėjai gali per trumpą laikotarpį pradėti tiekti atitinkamas prekes, nepatirdami žymių papildomų išlaidų ar rizikos⁴⁹. Tuo tarpu, kaip minėta šio nutarimo 2 dalyje, vienintelis Lietuvoje kitų salyklo rūšių gamintojas – UAB „Lietuviškas salyklas“, nurodė, kad bendrovės gaminamas ruginis ir kvietinis salyklas yra skirtas duonos pramonei, ir kad pilzeno salyklas yra visiškai skirtingas produktas. UAB „Lietuviškas salyklas“ teigimu, pilzeno salyklo kainoms pakilus 5 – 10 proc., bendrovė negalėtų lengvai pradėti jo gaminti. Taip pat pastebėtina, kad kitų salyklo gamintojų, kurie gamintų salyklą, naudojamą viskio gamyboje, Konkurencijos tarybos žiniomis, Lietuvoje nėra. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais apibrėžiant prekės rinką į pasiūlos pakeičiamumą nebus atsižvelgiama.

(116) Konkurencijos taryba, atsižvelgdama į specifinį teisinį reglamentavimą (salyklas pagal Alaus reglamentą yra priskiriamas prie pagrindinių alaus gamyboje naudojamų žaliavų), specifines pilzeno salyklo savybes (skonį ir spalvą), naudojimo būdą ir kainas, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais apibrėžia atskirą pilzeno salyklo prekės rinką. Atsižvelgiant į tai, kad pilzeno salyklo prekės rinkos skaidymas į smulkesnes prekės rinkas pagal pakavimo būdą (birus ar supakuotas) koncentracijos vertinimo nekeistų, kadangi didžiąją dalį Lietuvoje parduodamo, taip pat iš užsienio importuoto salyklo, sudaro birus pilzeno salyklas, šios koncentracijos tikslais pilzeno salyklo prekės rinką smulkiau nėra skaidoma.

(117) Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas taip pat nurodė, kad alaus gamyboje naudojamas salyklas konkuruoja su enzimais ir kitais priedais alui. Kaip jau minėta šiame nutarime, Alaus reglamentas griežtai reglamentuoja, kokios pagrindinės žaliavos privalo būti naudojamos alaus gamybos procese Lietuvoje. Salyklas, be vandens ir apynių, yra priskirtinas vienai iš pagrindinių alaus gamyboje naudojamų žaliavų. Be to, Alaus reglamente yra nustatyta, jog alaus gamyboje salyklo turi būti ne mažiau kaip 70 proc. bendrojo sausųjų medžiagų kiekio, tuo tarpu nesalyklinių žaliavų maksimalus leistinas kiekis – iki 30 proc. Taigi, priešingai nei teigia Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas, pagal šiuo metu galiojančius alaus gamybą reglamentuojančius teisės aktus salyklas negali būti pakeičiamas jokiais kitomis medžiagomis, o enzimai nebent galėtų būti priskirtini nesalyklinėms medžiagoms, kurių kiekis pagal Alaus reglamentą yra ribojamas. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas aplinkybes, *Viking Malt Oy* nurodytas enzymų savybes, enzimai galėtų būti laikomi tik dalinai pakeičiantys pilzeno salyklą, tačiau ne visiškai jo pakaitalai, todėl į pilzeno salyklo prekės rinką jie nepatenka.

⁴⁹ Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo 10 punktas.

7.2. Geografinės rinkos apibrėžimas

(118) Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo, patvirtintų Konkurencijos tarybos 2000 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 17 (toliau – Konkurencijos tarybos paaiškinimai dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo), 24 punkte nurodoma, kad įrodymai, kuriuos Konkurencijos taryba laiko svarbiais išvada dėl geografinės rinkos padaryti yra: (a) įrodymai apie pirkimus (užsakymus, sutartis) netolimoje praeityje, (b) pagrindinės paklausos savybės, (c) pirkėjų ir konkurentų požiūris, (d) dabartinė pirkimų geografija, (e) prekybos srautai (tiekimų maršrutai), (f) kliūtys ir kaštai, susiję su užsakymų nukreipimu ūkio subjektams, esantiems kitoje teritorijoje. To paties teisės akto 26 punkte nurodoma, kad nereikia, jog kiekvienu atveju būtina gauti įrodymus visų veiksnių įvertinimui, ir kad dažnai gali pakakti keleto įrodymų, kad galima būtų pagrįstai apibrėžti atitinkamą rinką.

(119) Vertindama geografinį pilzeno salyklo prekės rinkos apibrėžimą, Konkurencijos taryba atsižvelgia į žemiau nurodytus koncentracijos nagrinėjimo metu analizuotus veiksnius: (a) pilzeno salyklo importo iš kitų teritorijų duomenis 2012 m. – 2014 m., (b) aludarių nuomonę dėl galimybių įsigyti pilzeno salyklą iš kitų teritorijų, (c) užsienio šalyse veikiančių salyklo gamintojų nuomonę dėl galimybių eksportuoti pilzeno salyklą į Lietuvą, (d) pilzeno salyklo kainų pokytį, tiekiant jį iš kitų teritorijų autotransportu, (e) pilzeno salyklo importo į Lietuvą galimybes jūra ir geležinkeliu, (f) salyklo perdirbimo mokesčio dydį Lietuvoje ir kitose šalyse.

(120) Toliau šiame nutarime yra pateikiama aukščiau nurodytų koncentracijos nagrinėjimo metu nagrinėtų veiksnių analizė ir vertinimas.

7.2.1. Pilzeno salyklo importo duomenų, aludarių nuomonių dėl galimybių įsigyti pilzeno salyklo kitose šalyse bei užsienio gamintojų nuomonių dėl pilzeno salyklo eksporto į Lietuvą galimybių vertinimas

(121) Visų pirma, pastebėtina, kad vertinant geografinės pilzeno salyklo prekės rinkos apibrėžimą, yra svarbu nustatyti, ar Lietuvoje esantys pilzeno salyklo pirkėjai, reaguodami į santykinį, bet ilgalaikį pilzeno salyklo kainos padidėjimą (nuo 5 proc. iki 10 proc.), galėtų apsirūpinti pilzeno salyklu iš kitose šalyse veikiančių salyklo gamintojų. Atsižvelgiant į tai, *Viking Malt Oy* Paaiškinimuose nurodomi argumentai, kad koncentracijos dalyvių pilzeno salyklas yra eksportuojamas dideliais kiekiais ir tolimalais atstumais, niekaip nepagrindžia aplinkybės, kad Lietuvos aludariai galėtų importuoti pilzeno salyklą iš kitų teritorijų, todėl apibrėžiant geografinę pilzeno salyklo prekės rinką į pilzeno salyklo eksporto iš Lietuvos duomenis nebus atsižvelgiama.

(122) Kalbant apie pilzeno salyklo importo į Lietuvą galimybes, pastebėtina, kad kaip jau minėta šiame nutarime, pilzeno salyklo importui iš trečiųjų šalių yra taikomi muito mokesčiai. Įvertinus pilzeno salyklo importui taikomų muito mokesčių dydį, kuris 2014 m. sudarė apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pilzeno salyklo kainos, galima daryti išvadą, kad net jei pilzeno salyklo kaina padidėtų 5 – 10 proc. dėl taikomo importo iš trečiųjų šalių muito dydžio salyklo pirkėjai nepradėtų pirkti salyklo iš trečiųjų šalių, todėl nėra pagrindo vertinti pilzeno salyklo importo iš trečiųjų šalių galimybių. Šią išvadą patvirtina ir ta aplinkybė, kad pilzeno salyklo importo iš trečiųjų šalių 2012 m. – 2014 m. nebuvo. Be to, trečiųjų šalių į geografinės rinkos apibrėžimą taip pat nesiūlė įtraukti ir *Viking Malt Oy*.

(123) Koncentracijos nagrinėjimo metu taip pat nustatyta, kad teisinių kliūčių importuoti pilzeno salyklą į Lietuvą iš kitų Europos Sąjungos valstybių nėra. Vis tik, sprendžiant iš Konkurencijos tarybos apklaustų ūkio subjektų pateiktų duomenų apie pilzeno salyklo importą į Lietuvą, 2012 m. – 2014 m. buvo importuotas nedidelis pilzeno salyklo kiekis: 2012 m. importuotas pilzeno salyklas sudarė apie [10-15] proc., 2013 m. – apie [5-10] proc., 2014 m. – apie [10-15] proc. Remiantis apklaustų ūkio subjektų duomenimis, 2012 m. – 2014 m. didžioji dalis pilzeno salyklo buvo įvežta iš Lenkijos. 2013 m. – 2014 m. apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. viso pilzeno salyklo importo sudarė UAB „Švyturys – Utenos alus“ pilzeno salyklo importas iš Lenkijos. Kaip jau minėta šiame nutarime, UAB „Švyturys – Utenos alus“ priklauso *Carlsberg* grupei, o pilzeno

salyklą bendrovė 2013 m. – 2014 m. importavo iš tai pačiai *Carlsberg* grupei priklausančios salyklo gamintojos – *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.*

(124) Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus duomenis, darytina išvada, kad priešingai nei teigia *Viking Malt Oy*, didžioji dauguma Konkurencijos tarybos apklaustų aludarių neperka pilzeno salyklo iš užsienyje esančių gamintojų, o jeigu ir perka – tik labai nedidelį salyklo kiekį. Aludariai nurodė, kad renkasi Lietuvoje veikiančius pilzeno salyklo gamintojus, nes pilzeno salyklo importo iš užsienio galimybės riboja dideli salyklo transportavimo kaštai. Taigi, transportavimo kaštų dydį jie laiko svarbiu veiksniu, renkantis salyklo tiekėją.

(125) Transportavimo kaštus kaip pagrindinę kliūtį, ribojančią konkurenciją tarp užsienio ir Lietuvoje veikiančių salyklo gamintojų, nurodė ir Konkurencijos tarybos apklausti užsienio šalyse veikiantys pilzeno salyklo gamintojai. Kaip paaiškino salyklo gamintojas Vokietijoje, *Avangard Malz*, salyklas yra pigi prekė, kurios transportavimas iš Vokietijos yra per brangus. Tuo tarpu *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.* nurodė, kad ketina sumažinti pilzeno salyklo tiekimus UAB „Švyturys – Utenos alus“ nuo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų salyklo 2014 m. iki [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų salyklo 2015 m. Kaip nurodė salyklo gamintojas, tokio eksporto mažinimo priežastis – per dideli salyklo transportavimo kaštai ir reikšmingai žemos pilzeno salyklo kainos Lietuvoje.

(126) Nors *Viking Malt Oy* Paaiškinimuose nurodė, kad Konkurencijos taryba turėtų kritiškai vertinti užsienio salyklo gamintojų, kurie neveža salyklo į Lietuvą, nuomonę dėl salyklo transportavimo kaštų dydžio, kadangi tokie gamintojai negali žinoti realių transportavimo kaštų ir pateikti jų vertinimo, pastebėtina, kad koncentracijos nagrinėjimo metu net trys salyklo gamintojai, kurie turi patirties importuojant pilzeno salyklą į Lietuvą, nurodė, kad salyklo transportavimo kaštai į Lietuvą yra dideli. Be to, vienas iš jų yra Lenkijoje veikiantis salyklo gamintojas, kurio pilzeno salyklo importas 2013 m. – 2014 m. sudarė [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. Taip pat pažymėtina, kad net ir į Lietuvą pilzeno salyklo neimportuojančių gamintojų vertinimas dėl transportavimo kaštų dydžio, Konkurencijos tarybos nuomone, gali būti laikytinas patikimu, kadangi priešingu atveju salyklo gamintojai, nežinodami salyklo transportavimo kaštų, negalėtų priimti sprendimų dėl salyklo eksporto į kitas šalis. Atsižvelgiant į paminėtus duomenis, taip pat kitas koncentracijos nagrinėjimo metu nustatytas aplinkybes, Konkurencijos taryba neturi pagrindo abejoti užsienio salyklo gamintojų pateiktais paaiškinimais dėl galimybių importuoti pilzeno salyklą į Lietuvą ir jų pateiktu transportavimo kaštų dydžio vertinimu.

(127) *Viking Malt Oy* Paaiškinimuose taip pat nurodė, kad Konkurencijos taryba nepagrįstai nevertina istorinių, iki 2005 m. egzistavusių, pilzeno salyklo importo į Lietuvą duomenų. Jo teigimu, iki 2005 m. į Lietuvą buvo importuojami reikšmingi kiekiai pilzeno salyklo, ir kad *Viking Malt Oy* nemato priežasčių, aplinkybių ar reikšmingų pokyčių nuo 2005 m., dėl kurių salyklo pirkimas iš kitų teritorijų taptų neįmanomas. Pastebėtina, kad remiantis Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo 24.1 punktu, įrodymai apie pirkimus netolimoje praeityje, vykdytus kitoje teritorijoje, gali būti laikomi svarbiais išvadai dėl geografinės rinkos padaryti. Vis tik pažymėtina, kad tam, jog nagrinėjamu atveju Konkurencijos taryba, apibrėždama geografinę rinką, turėtų pagrindą atsižvelgti į prieš daugiau nei dešimtmetį egzistavusius pilzeno salyklo importo duomenis, ji turėtų turėti pagrindą manyti, kad tuo metu egzistavusios rinkos sąlygos yra nepasikeitusios ir šiuo metu. Vis dėlto, kaip nustatyta koncentracijos nagrinėjimo metu, anksčiau Lietuvoje veikusios UAB „Litmalt“ gamybiniai pajėgumai buvo gerokai mažesni, nei šiuo metu Lietuvoje veikiančių salyklo gamintojų gamybiniai pajėgumai. Be to, kaip nurodė Paaiškinimuose pats *Viking Malt Oy*, UAB „Litmalt“ pilzeno salyklą iki 2005 m. parduodavo ne visiems aludariams. Pastebėtina, kad tokių aplinkybių, kad Lietuvos aludariai šiuo metu negalėtų įsigyti pilzeno salyklo iš bet kurio Lietuvoje veikiančio salyklo gamintojo, koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta nebuvo. Atsižvelgiant į išdėstytus duomenis, darytina išvada, kad iki 2005 m. Lietuvoje egzistavusios rinkos sąlygos nebuvo tokios pačios, kaip šiuo metu, ir kad Lietuvos aludariai, norėdami vykdyti alaus gamybos veiklą, buvo priversti salyklo įsigyti iš kitų teritorijų. Tačiau tokie istoriniai salyklo įsigijimo duomenys, neanalizuojant pilzeno salyklo įsigijimo kaštų, niekaip nepagrindžia *Viking Malt Oy* teiginių, kad aludariai šiuo metu importuotų

pilzeno savyklą iš kitų teritorijų. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, Konkurencijos taryba neturi pagrindo remtis iki 2005 m. egzistavusio pilzeno savyklo importo duomenimis, kaip įrodymais apibrėžiant geografinę rinką.

7.2.2. Pilzeno savyklo importo į Lietuvą autotransportu galimybių vertinimas

(128) Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo 24.6 punkte yra nurodyta, kad tai, jog nėra pirkimų iš kitų teritorijų, nebūtinai reiškia, kad rinką yra nacionalinė. Tame pačiame punkte nurodoma, kad prieš nusprendžiant, jog atitinkama rinką yra nacionalinė, reikia nustatyti kliūtis, izoliuojančias nacionalinę rinką, ir kad viena ryškiausių kliūčių, trukdančių pirkti iš kitų teritorijų – transportavimo kaštai.

(129) Kaip jau minėta šio nutarimo 4.2 dalyje, koncentracijos nagrinėjimo metu atlikta pilzeno savyklo kainos pokyčio analizė parodė, jog 2015 m. aludariams importuojant birų pilzeno savyklą iš Lenkijoje, Vokietijoje ir Danijoje esančių savyklo gamintojų, biraus pilzeno savyklo kaina daugeliu atvejų būtų daugiau nei 5 – 10 proc. didesnė nei atitinkamu laikotarpiu iš Lietuvos gamintojų pirktos pilzeno savyklo kaina. Be to, pažymėtina, kad nors koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad mažiausias pilzeno savyklo kainos pokytis būtų importavus savyklą iš *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.*, kaip jau minėta, šis savyklo gamintojas priklauso *Carlsberg* grupei, o koncentracijos nagrinėjimo metu nenustatyta, kad šis gamintojas būtų tiekęs pilzeno savyklą ne savo grupei priklausantiems aludariams Lietuvoje. Taip pat pastebėtina, kad koncentracijos nagrinėjimo metu apskaičiuotas iš užsienio importuoto biraus pilzeno savyklo pabrangimas buvo skaičiuojamas remiantis vidutiniais logistikos bendrovių (UAB „Solotransa“, UAB „Inkas“ ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS]) nurodytais savyklo transportavimo kaštais, darant prielaidą, kad visais atvejais krovinys būtų gautas į abi puses (pvz., savyklo ar kitų birių grūdų krovinį). Įvertinus aukščiau išdėstytas aplinkybes, kitų šaltinių nurodytą savyklo transportavimo kaštų dydį, kai nėra gaunamas krovinys į abi puses, galima daryti išvadą, kad realus iš užsienio importuoto biraus pilzeno savyklo pabrangimas būtų dar didesnis nei apskaičiuotas koncentracijos nagrinėjimo metu.

(130) *Viking Malt Oy* Paaiškinimuose nurodė, kad vertinant, ar transportavimo kaštai gali būti esminė kliūtis, susiaurinant atitinkamos rinkos geografinę teritoriją, svarbu įvertinti, kokią dalį galutinės produkto kainos šie kaštai sudarytų ir kiek turėtų pakilti produkto kaina, kad šie transportavimo kaštai būtų kompensuoti. *Viking Malt Oy* taip pat nurodė, kad Konkurencijos taryba nevertino, kokią dalį savyklo transportavimo kaštai sudarytų galutinėje savyklo kainoje transportuojant jį iš Lenkijos, Vokietijos ar Danijos. *Viking Malt Oy* vertinimu, savyklo kainai Lietuvoje pakaktų pakilti 5 – 10 proc., kad savyklą gabenti bent jau iš Lenkijos taptų ekonomiškai naudinga.

(131) Vertinant šį *Viking Malt Oy* argumentą, visų pirma pažymėtina, kad *Viking Malt Oy* savo Paaiškinimuose nurodytą teiginį, kad importuoto pilzeno savyklo kaina nebūtų daugiau nei 5 – 10 proc. didesnė nei Lietuvoje parduodamo pilzeno savyklo kaina, grindė tuo, kad kitose šalyse savyklo perdirbimo mokestis yra mažesnis nei Lietuvoje, ir kad šis savyklo perdirbimo mokesčio dydis galėtų kompensuoti savyklo transportavimo į Lietuvą kaštus. [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(132) Taip pat pažymėtina, kad importuoto pilzeno savyklo kainą gali lemti ne tik *Viking Malt Oy* nurodomas savyklo transportavimo kaštų dydis, bet ir kitos aplinkybės, pvz.: užsienio šalių gamintojo taikyta pilzeno savyklo kaina, atstumas nuo pilzeno savyklo tiekėjo iki gamintojo, galimybė gauti krovinį į abi puses, perkamas savyklo kiekis. Atsižvelgiant į tai, priešingai nei teigia *Viking Malt Oy*, nagrinėjamu atveju vertinant Lietuvos aludarių galimybes įsigyti pilzeno savyklo iš kitų užsienio valstybių, yra svarbu atsižvelgti ne į procentinę transportavimo kaštų dalį galutinėje pilzeno savyklo kainoje, bet į galutinės vietinio ir importuoto pilzeno savyklo kainos santykį. Kaip jau minėta šiame nutarime, koncentracijos nagrinėjimo metu buvo vertinamos Lietuvos gamintojų ir užsienio gamintojų taikytos 1 tonos vidutinės pilzeno savyklo kainos, 1 tonos savyklo transportavimo kaštų dydis 100 km bei atstumas nuo savyklo gamintojo iki aludario. Pilzeno savyklo kainos pokyčio analizė parodė, kad daugeliu atvejų importuotas pilzeno savyklas 2013 m. – 2015 m.

būtų kainavęs 5 – 10 proc. daugiau, nei atitinkamu laikotarpiu Lietuvoje pirktas pilzeno salyklos. Tačiau kaip jau minėta šio nutarimo (129) pastraipoje, įvertinus visas kitas aplinkybes (*Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.* netiektų pilzeno salyklo iš artimiausiai nuo Lietuvos nutolusios salyklo gamyklos, krovinys nebūtų gaunamas į abi puses), pilzeno salyklo kainos pokytis būtų dar didesnis, nei apskaičiuotas koncentracijos nagrinėjimo metu. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad Lietuvos aludariams importuoti pilzeno salyklą iš Lenkijos, Vokietijos ir Danijos nebūtų ekonomiškai naudinga, pilzeno salyklo kainai Lietuvoje pakilus 5 – 10 proc.

7.2.3. Pilzeno salyklo importo į Lietuvą jūra galimybių vertinimas

(133) *Viking Malt Oy* nurodė, kad salyklos jūra gali būti pelningai plukdomas laivais ir konteneriais į bet kurią pasaulio vietą. Jo skaičiavimais, priklausomai nuo laivo dydžio, 1 tonos salyklo transportavimas laivais iš [KOMERCINĖ PASLAPTIS] į Klaipėdą kainuotų [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų, iš [KOMERCINĖ PASLAPTIS] kainuotų [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų, iš [KOMERCINĖ PASLAPTIS] kainuotų [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurų.

(134) Vertinant šį *Viking Malt Oy* argumentą, pastebėtina, kad aukščiau išsiginčijusio ūkio subjekto nurodyti salyklo transportavimo jūra kaštai apima tik patį salyklo gabenimą jūra, bet neįtraukia kitų kaštų, kurie yra patiriami pasirinkus tokį salyklo transportavimo būdą. Tokia išvada darytina atsižvelgus į *Danish Malting Group A/S* Konkurencijos tarybai nurodytus salyklo gabenimo jūra kaštus, kurie yra pateikti šio nutarimo 4.3 dalyje. Pažymėtina, kad vien tik įvertinus *Danish Malting Group A/S* nurodytus salyklo gabenimo jūra kaštus (salyklo pakrovimą į laivą, gabenimą jūra, salyklo iškrovimą iš laivo), jūra atgabento pilzeno salyklo kaina, palyginus su salyklo 2015 m. pirktos iš Lietuvos salyklo gamintojų kaina, būtų didesnė daugiau nei 5 – 10 proc. Atsižvelgiant išdėstytas aplinkybes, taip pat į tai, kad transportuojant birų salyklą laivais jis turėtų būti bent kelis kartus perkraunamas (iš salyklo gamintojo į autotransportą, iš autotransporto į laivą, iš laivo į laivo krovos įmonės sandėlius, iš laivo krovos įmonės sandėlių į autotransporto priemonę, iš autotransporto priemonės į alaus daryklą), o dėl didesnio perkrovimų skaičiaus (gabenant salyklą jūra) būtų patiriami papildomi salyklo netekties nuostoliai, taip pat į tai, kad jūra atgabentas salyklos dar turėtų būti transportuojamas ir keliu, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad aludariai neimportuotų pilzeno salyklo jūra.

(135) *Viking Malt Oy* Paaiškinimuose nurodė, kad koncentracijos nagrinėjimo metu buvo neįvertinta aplinkybė, kad gabenant salyklą laivu, reikšmingai sumažėja transportavimo atstumas, ir kad derinant krovinio gabenimą jūra ir sausuma, galima optimizuoti salyklo transportavimo kaštus. Vis tik, pažymėtina, kad aplinkybė, jog gabenant krovinį laivu sumažėja krovinio gabenimo atstumas, neanalizuojant krovinio gabenimo kaštų sausuma ir jūra, niekaip nepagrindžia *Viking Malt Oy* teiginių, jog krovinio gabenimas jūra galėtų būti pigesnis, nei krovinio gabenimas sausuma. Kaip nurodyta šio nutarimo 4.3 dalyje, *Danish Malting Group A/S* Konkurencijos tarybai nurodė kaštus, kuriuos patirtų salyklo gamintojas, pasirinkęs salyklo gabenimą jūra, kuriuos įvertinusi bei atsižvelgusi į kitas koncentracijos nagrinėjimo metu nustatytas aplinkybes Konkurencijos taryba padarė išvadą, kad salyklo gabenimas jūra aludariams kainuotų brangiau.

(136) *Viking Malt Oy* Paaiškinimuose taip pat nurodė, kad koncentracijos nagrinėjimo metu buvo neanalizuota salyklo gabenimo galimybė keltais. Pažymėtina, kad nors *Viking Malt Oy* teigimu, tai yra realus ir praktiškai naudojamas salyklo gabenimo būdas, Konkurencijos taryba neturi duomenų, kad tokį salyklo gabenimo būdą renkasi užsienio salyklo gamintojai, gabendami salyklą į Lietuvą, arba patys aludariai. Be to, skaičiavimų, kiek kainuotų toks salyklo gabenimo būdas aludariams, *Viking Malt Oy* koncentracijos nagrinėjimo metu taip pat nepateikė. Įvertinus išdėstytas aplinkybes, taip pat atsižvelgus į tai, kad užsienio salyklo gamintojai, gabendami salyklą autotransportu keltais į Lietuvą galimai negautų atgalinio krovinio, darytina išvada, kad mažai tikėtina, jog tokį salyklo gabenimo būdą rinktųsi užsienio salyklo gamintojai arba Lietuvos aludariai. Šią išvadą pagrindžia Danijoje veikiančio salyklo gamintojo paaiškinimai Konkurencijos tarybai, kuriuose *Danish Malting Group A/S* nurodė, kad jeigu gabentų salyklą į Lietuvą, jį gabentų birų, ir kad salyklos turėtų būti perkraunamas iš vienos transporto priemonės į kitą.

(137) Taip pat pažymėtina, kad atsižvelgiant į didesnius salyklo transportavimo jūra kaštus, aludarių metinius pilzeno salyklo poreikius ir ribotas aludarių galimybes sandėliuoti salyklą savo įmonės turimuose sandėliuose, darytina išvada, kad gabenant salyklą laivais salyklas negalėtų būti pristatomas aludariams tokiu pačiu dažnumu kaip dabar ir dėl to aludariai būtų priversti plėsti savo turimus sandėlius arba nuomotis juos iš kitų ūkio subjektų. Aludariai sandėlius turėtų nuomotis arba iš laivų krovos darbus Klaipėdos uoste vykdančių bendrovių, kurios sandėliuoja birius krovinius (pvz., grūdus) arba iš grūdų pirkimu ir pardavimu Lietuvoje užsiimančių ūkio subjektų (pvz., ūkininkų). Vis tik pažymėtina, kad bet kuriuo atveju (ar aludariai plėstų savo turimus sandėlius, ar juos nuomotų iš kitų ūkio subjektų), be salyklo transportavimo kaštų jie patirtų papildomus salyklo sandėliavimo kaštus.

(138) Taigi įvertinus aukščiau išdėstytus duomenis, darytina išvada, kad aludariai, norėdami ilgesnį laikotarpį sandėliuoti salyklą laivų krovos įmonių, sandėliuojančių birius grūdus, sandėliuose, visų pirma, susidurtų su laisvų sandėlių paieška (pvz., tikėtina, kad grūdų sezono metu sandėliai gali būti užimti ūkininkų ir kitų grūdus eksportuojančių/importuojančių bendrovių grūdais), be to, patirtų papildomus salyklo sandėliavimo kaštus.

(139) Pažymėtina ir tai, kad didžioji dauguma Konkurencijos tarybos apklaustų aludarių nurodė, kad jų bendrovėms salyklas jūra negalėtų būti pristatomas arba jeigu ir galėtų būti pristatomas, toks gabenimas didintų salyklo transportavimo kaštus (dėl papildomų salyklo perkrovimo darbų, sandėliavimo kaštų ir galimų salyklo netekties nuostolių).

(140) Taigi, atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad tiek aludariai, tiek užsienio salyklo gamintojai, gabendami pilzeno salyklą jūra, susidurtų su papildomais kaštais, todėl mažai tikėtina, kad jie galėtų importuoti pilzeno salyklą į Lietuvą jūra.

7.2.4. Pilzeno salyklo importo į Lietuvą geležinkeliu galimybių vertinimas

(141) *Viking Malt Oy* Paaiškinimuose nurodė, kad šiuo metu yra vykdomas *Rail Baltica* projektas, kurio metu geležinkelio linija sujungs Lenkiją, Lietuvą, Latviją ir Estiją, ir, pasitelkus geležinkelio keltą, Suomiją. *Viking Malt Oy* nurodė, kad *Rail Baltica* ruože nuo Lenkijos – Lietuvos valstybių sienos iki Kauno jau yra atlikti visi numatyti darbai, o pirmą krovininį reisą planuojama įvykdyti rugsėjį. Atsižvelgiant į tai, *Viking Malt Oy* teigimu, skirtingos geležinkelių vėžės nebebus kliūtis vežti krovinius geležinkeliu.

(142) Pažymėtina, kad kaip minėta šiame nutarime, daugumos Konkurencijos tarybos apklaustų aludarių vertinimu, jie negalėtų įsigyti salyklo geležinkeliu. Pagrindinės aludarių išvardintos priežastys: geležinkelio bėgių nebuvimas jų mieste, per mažas įsigijamo salyklo kiekis, sandėliavimo galimybių nebuvimas, papildomi kaštai perkraunant salyklą iš vienos transporto priemonės į kitą, salyklo netekties nuostoliai dėl perkrovimo. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad net ir suvienodinus Lietuvoje ir Lenkijoje esančios geležinkelio infrastruktūros bėgius, aludarių galimybes įsigyti pilzeno salyklo iš kitų Europos Sąjungos šalių ribos minėtos aludarių nurodytos aplinkybės.

(143) Taip pat pažymėtina, kad aplinkybę, jog toks pilzeno salyklo importavimas nėra ekonomiškai naudingas Lietuvos aludariams patvirtina ir tai, kad 2012 m. – 2014 m. nei vienas aludaris ar Konkurencijos tarybos apklaustas užsienio salyklo gamintojas neimportavo salyklo į Lietuvą geležinkeliu.

(144) Atsižvelgus į aukščiau išdėstytus duomenis, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad nėra pakankamo pagrindo teigti, jog aludariai galėtų importuoti pilzeno salyklą į Lietuvą geležinkeliu.

7.3. Išvada dėl geografinės pilzeno salyklo rinkos apibrėžimo

(145) Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytas aplinkybes, t. y. į: (a) mažus pilzeno salyklo importo į Lietuvą kiekius iš kitų teritorijų 2012 m. – 2014 m., (b) aludarių nuomonę dėl ribotų galimybių įsigyti pilzeno salyklą iš kitų teritorijų, (c) užsienio šalyse veikiančių salyklo gamintojų nuomonę dėl egzistuojančių kliūčių (didelių transportavimo kaštų), ribojančių konkurenciją tarp

užsienio ir Lietuvoje veikiančių salyklo gamintojų, (d) *Danish Malting Group Sp. z o.o.*, kurios importuotas į Lietuvą pilzeno salyklas sudarė [KOMERCINĖ PASLAPTIS], ketinimus mažinti pilzeno salyklo tiekimus į Lietuvą, (e) koncentracijos nagrinėjimo metu apskaičiuotą pilzeno salyklo kainos pokytį tiekiant jį iš kitų teritorijų autotransportu, (f) kliūtis, ribojančias pilzeno salyklo importo galimybes jūra ir geležinkeliu, Konkurencijos taryba geografinę pilzeno salyklo rinką apibrėžia kaip nacionalinę, apimančią Lietuvos Respublikos teritoriją.

(146) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, taip pat atsižvelgdama į tai, kad pilzeno salyklo gamyba ir pardavimas yra glaudžiai susijusios veiklos, Konkurencijos taryba apibrėžia ir toliau vertina koncentracijos poveikį pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkai Lietuvoje.

8. Koncentracijos poveikio vertinimas pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje

(147) Kaip nurodyta Europos Komisijos Gairių dėl horizontalių susijungimų vertinimo pagal Tarybos reglamentą dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (toliau – Gairės dėl horizontalių susijungimų vertinimo) 24 punkte, susijungimas gali labai apriboti veiksmingą konkurenciją rinkoje, jei pašalina svarbius konkurencijos suvaržymus, buvusius iki koncentracijos, vienam ar keliems pardavėjams, kurių įtaka rinkoje dėl to išauga. Tiesioginis susijungimo padarinys būtų konkurencijos tarp susijungiančių įmonių panaikinimas. Taigi, konkurencinių suvaržymų sumažėjimas gali žymiai padidinti kainas atitinkamoje rinkoje.

(148) Šioje nutarimo dalyje vertinamas koncentracijos poveikis pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje, kurioje konkuruoja su įsigyjančiu ūkio subjektu *Viking Malt Oy* susijusi UAB „Viking Malt“ ir įsigyjamasis ūkio subjektas – UAB „Maltosa“. Nagrinėjamos koncentracijos atveju, koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų susijungimas apribotą veiksmingą konkurenciją pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje dėl toliau nurodytų nekoordinuojamų padarinių.

8.1. Nekoordinuojami padariniai

8.1.1. Susijungiantys ūkio subjektai turi dideles rinkos dalis

(149) Gairių dėl horizontalių susijungimų vertinimo 27 punkte yra nurodyta, kad kuo didesnė rinkos dalis, tuo didesnė tikimybė, kad įmonė turi įtakos rinkoje. Ir kuo daugiau rinkos dalies pridedama, tuo didesnė tikimybė, kad susijungimas žymiai padidins įtaką rinkoje.

(150) Kaip nurodyta šio nutarimo (33) pastraipoje, UAB „Viking Malt“ ir UAB „Maltosa“ yra vienintelės pilzeno salyklo gamintojos Lietuvoje.

(151) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta⁵⁰, kad UAB „Viking Malt“ 2012 m. – 2014 m. užėmė apie [60-70] proc. pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkos Lietuvoje. Tuo tarpu UAB „Maltosa“ 2012 m. – 2014 m. užėmė apie [30-20] proc. pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkos Lietuvoje.

(152) Artimiausio konkurento pagal parduodamo salyklo kiekį Lietuvoje (*Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.* (Lenkija)) rinkos dalis buvo: 2012 m. – apie [0-5] proc., 2013 m. – apie [5-10] proc., 2014 m. – apie [10-15] proc. Tačiau pastebėtina, kad ši bendrovė 2012 m. – 2014 m. pilzeno salyklą tiekė tik savo grupės įmonei (UAB „Švyturys – Utenos alus“), be to, ketina ateityje sumažinti pilzeno salyklo tiekimus šiai bendrovei dėl didelių salyklo transportavimo kaštų ir žemų pilzeno salyklo kainų Lietuvoje.

(153) Visų kitų konkurentų rinkos dalys bendrai 2012 m. buvo nuo [0-10] proc., 2013 m. – nuo [0-5] proc., 2014 m. – nuo [0-5] proc.

⁵⁰ Žr. šio nutarimo 5 dalį.

(154) Atsižvelgus į aukščiau išdėstytus duomenis teigtina, kad jau iki koncentracijos UAB „Viking Malt“ ir UAB „Maltosa“ užima didžiausias pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkos dalis Lietuvoje. Iki koncentracijos bendras koncentracijos lygis rinkoje yra 4259,90. HHI indeksas⁵¹ rodo, kad pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinka Lietuvoje yra itin koncentruota, o po nagrinėjamo sandorio įgyvendinimo koncentracijos lygis šioje rinkoje dar labiau padidės. Po koncentracijos įgyvendinimo susijungusio ūkio subjekto rinkos dalis sudarytų apie [80-90] proc., t. y. susijungusio ūkio subjekto rinkos dalis padidėtų apie [30-40] proc., o HHI indeksas sudarytų 7705,90.

(155) Taigi, po koncentracijos įgyvendinimo pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje *Viking Malt Oy* žymiai padidintų savo įtaką šioje rinkoje. Šiuo metu UAB „Viking Malt“ ir UAB „Maltosa“ konkuruoja dėl pilzeno salyklo pirkėjų Lietuvoje (pvz., AB „Gubernija“ nurodė, kad „<...> iki šiol abi salyklo gamintojos aktyviai konkuravo kainų ir mokėjimo terminų lankstumo klausimu, <...> alaus gamintojai, tame tarpe ir mes, turėjome galimybę rinktis patogesnę pardavėją <...>“, Čygo Kalkio TŪB „Rinkuškiei“ nurodė, kad „*Jei Viking Malt pakelia salyklo kainą, mes imame iš UAB „Maltosa“ šiuo metu. Jei įvyktų minėtų įmonių koncentracija, būtume priversti pirkti brangesnį salyklą ir tai išdidintų alaus savikainą*“). Kad šios įmonės konkuruoja taip pat įrodo ir UAB „Maltosa“ rinkos dalies pokytis 2014 m. (bendrovės rinkos dalis, lyginant su 2013 m., padidėjo [10-15] procentinių punktų), o taip pat šių bendrovių 2014 m. – 2015 m. taikomos biraus pilzeno salyklo kainos: 2014 m. UAB „Viking Malt“ vidutinė 1 tonos pilzeno salyklo kaina Lietuvoje (su pristatymu) buvo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurais, UAB „Maltosa“ – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurais, 2015 m. UAB „Viking Malt“ vidutinė 1 tonos pilzeno salyklo kaina Lietuvoje (su pristatymu) buvo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurais, o UAB „Maltosa“ – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] eurais.

(156) Įvertinus visa tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pilzeno salyklo pirkėjai šiuo metu gali konkurencingomis kainomis įsigyti pilzeno salyklo iš abiejų tiekėjų. Atitinkamai, konkurencinių suvaržymų mažėjimas po koncentracijos darytų įtaką pilzeno salyklo kainoms Lietuvoje – Lietuvoje veikiančioms aludariams būtų panaikinta galimybė įsigyti salyklo konkurencingomis kainomis.

(157) Be to, atsižvelgus į pakankamai nedideles kitų ūkio subjektų (užsienio šalyse veikiančių salyklo gamintojų), kurie pardavė pilzeno salyklą Lietuvos pirkėjams 2012 m. – 2014 m., rinkos dalis, jų pateiktą nuomonę dėl galimybių importuoti pilzeno salyklą į Lietuvą bei nurodytas pilzeno salyklo kainas užsienio šalyse ir transportavimo kaštus, taip pat į Lenkijos salyklo gamintojo *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.*, kuris daugiausiai įvežė pilzeno salyklo į Lietuvą 2012 m. – 2014 m., ketinimus 2015 m. sumažinti pilzeno salyklo importo kiekį į Lietuvą, mažai tikėtina, kad kiti ūkio subjektai ateityje sudarytų konkurencinį spaudimą po koncentracijos susijungusiam ūkio subjektui.

(158) Taip pat pažymėtina, kad abiejų koncentracijos dalyvių bendrai užimama pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkos dalis yra pakankamai stabili, tačiau kiekvieno iš jų rinkos dalis kinta (plačiau žr. nutarimo 8.1.5 dalį), kas leidžia daryti išvadą, jog konkurencija iš esmės vyksta tik tarp koncentracijos dalyvių. Be to, sprendžiant iš koncentracijos dalyvių gamybinių pajėgumų, Lietuvos aludarių 2012 m. – 2014 m. per metus nuperkamo pilzeno salyklo kiekio⁵², taip pat koncentracijos dalyvių iš Lietuvos išvežamo pilzeno salyklo kiekio⁵³, matyti, kad pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinka yra prisotinta (koncentracijos dalyvių gamybiniai pajėgumai yra didesni, nei Lietuvos pilzeno salyklo poreikis), kas taip pat leidžia daryti išvadą, jog į šią rinką būtų sunku įeiti naujiems konkurentams arba esamiems plėstis.

⁵¹ Herfindahl-Hirschman indeksas matuoja bendrą koncentracijos lygį atitinkamose rinkose prieš ir po susijungimo, o HHI pokytis nusako koncentracijos pokytį atitinkamose rinkose.

⁵² 2012 m. – 2014 m. kasmet Lietuvoje vidutiniškai buvo nuperkama apie [40 000-50 000] tonų pilzeno salyklo.

⁵³ UAB „Viking Malt“ 2012 m. – 2014 m. iš Lietuvos išvežė apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pagaminto pilzeno salyklo, o UAB „Maltosa“ – apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pagaminto pilzeno salyklo.

8.1.2. Susijungiantys ūkio subjektai yra artimi konkurentai

(159) Gairių dėl horizontalių susijungimų vertinimo 28 punkte yra nurodyta, kad kuo labiau susijungiančių įmonių produktai gali būti tarpusavyje pakeičiami, tuo didesnė tikimybė, kad susijungiančios įmonės žymiai pakels kainas.

(160) Vertinant, ar koncentracijos dalyviai yra artimi vienas kito konkurentai nagrinėjamose rinkose, pažymėtina, kad išnagrinėjus koncentracijos nagrinėjimo metu surinktus duomenis, darytina išvada, kad koncentracijos dalyviai yra artimi konkurentai dėl toliau išdėstytų priežasčių.

(161) Visų pirma, abiejų koncentracijos dalyvių veiklos pobūdis yra tas pats, t. y. abiejų koncentracijos dalyvių pagrindinė veikla yra pilzeno salyklo gamyba ir pardavimas. Taip pat pažymėtina, kad abu koncentracijos dalyviai turi bendrą pilzeno salyklo pirkėjų Lietuvoje. Kitaip tariant, koncentracijos dalyviai parduoda produktą, kurį jo pirkėjai (Lietuvos aludariai) laiko savo pirmu ir antru pasirinkimu⁵⁴. Be to, kaip nurodė Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas, abiejų koncentracijos dalyvių gaminamas pilzeno salyklas yra gaminamas vadovaujantis tomis pačiomis kokybės specifikacijomis, abiejų bendrovių gaminamo pilzeno salyklo kokybės rodikliai yra panašūs ir didelių skirtumų tarp šių bendrovių gaminamo pilzeno salyklo nėra⁵⁵.

(162) Atsižvelgus į aukščiau išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad įgyvendinus koncentraciją būtų panaikinta svarbi konkurencinė jėga tarp koncentracijos dalyvių ir po koncentracijos susijungęs ūkio subjektas turėtų galimybę pakelti pilzeno salyklo kainas.

(163) Taip pat pažymėtina, kad kitų artimų konkurentų pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje nėra. Tokią išvadą galima daryti atsižvelgus į ribotas pirkėjų galimybes pakeisti koncentracijos dalyvių gaminamą pilzeno salyklą kitose teritorijose gaminamu pilzeno salyklu dėl toliau šiame nutarime nurodytų priežasčių.

8.1.3. Pirkėjai turi ribotas galimybes pakeisti salyklo tiekėją

(164) Gairių dėl horizontalių susijungimo vertinimo 31 punkte nurodyta, kad susijungiančių ūkio subjektų klientams gali būti sunku pasirinkti kitus tiekėjus, jei yra mažai alternatyvių tiekėjų arba jie susidurtų su didelėmis keitimo išlaidomis. Susijungimas gali paveikti tokių pirkėjų gebėjimą apsiginti nuo kainų padidinimo, ypač, jeigu pirkėjai naudojosi abiejų susijungiančių ūkio subjektų pasiūla taip siekdami konkurencingų kainų.

(165) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje be koncentracijos dalyvių nėra kitų alternatyvių tiekėjų, kurie galėtų pasiūlyti panašų pilzeno salyklo kiekį, kurį šiuo metu aludariams gali pasiūlyti koncentracijos dalyviai. Be koncentracijos dalyvių pilzeno salyklą šiuo metu Lietuvoje taip pat platina S. Gvozdo įmonė, UAB „Aluteksas“, UAB „Savas alus“ ir D. Marcinkevičiaus gamybinė – komercinė įmonė „Medėja“, [KOMERCINĖ PASLAPTIS], tuo tarpu iš užsienio UAB „Aluteksas“, UAB „Savas alus“ ir D. Marcinkevičiaus gamybinės – komercinės įmonės „Medėja“ importuotas pilzeno salyklas sudaro itin nedidelę dalį (iki [0-5] proc.) ir yra parduodamas tik mažiems aludariams ir fiziniams asmenims. Be to, šie platintojai parduoda tik pakuotą pilzeno salyklą.

(166) Koncentracijos nagrinėjimo metu taip pat nustatyta, kad aludariai, keisdami pilzeno salyklo tiekėjus į užsienio tiekėjus, susidurtų su papildomomis tiekėjų keitimo išlaidomis: papildomais salyklo transportavimo kaštais (plačiau žr. nutarimo 4.2 ir 7.2 dalis), papildomais salyklo sandėliavimo kaštais dėl ribotų sandėliavimo galimybių (plačiau žr. nutarimo 3.3.1, 4.3 ir 7.2.3 dalis), papildomais salyklo netekties nuostoliais dėl salyklo ilgesnio transportavimo atstumo ir perpylimų (plačiau žr. nutarimo 3.3.5, 4.3, 4.4, 7.2.3, 7.2.4 dalis), rizika, kad salyklas bus pristatytas

⁵⁴ Pvz., Čygo – Kalkio TŪB „Rinkuškiai“ nurodė, kad UAB „Viking Malt“ pakėlus salyklo kainą, bendrovė salyklą perka iš UAB „Maltosa“, todėl įvykus koncentracijai bendrovė būtų priversta pirkti brangesnį salyklą.

⁵⁵ Bylos 4 tomas, 40 lapas.

ne laiku (plačiau žr. nutarimo 3.3.3 dalis), papildomu apyvartinių lėšų poreikiu, užsienio salyklo gamintojams nesuteikiant mokėjimo atidėjimų (plačiau žr. nutarimo 3.3.4 dalis).

(167) *Viking Malt Oy* Paaiškinimuose nurodė, kad dažnas salyklo pristatymas arba *just in time* pristatymo būdas nesudaro kliūčių pirkti salyklą iš ne Lietuvoje veikiančių salyklo gamintojų. *Viking Malt Oy* teigimu, pagal *just in time* pristatymo būdą salyklas pirkėjams yra pristatomas tada, kada pirkėjui jis yra reikalingas, tačiau tai nereiškia, kad salyklas pristatomas pagal neplanuotus, atsitiktinius užsakymus. Kadangi naudojant šį salyklo pristatymo būdą konkretaus pirkėjo salyklo poreikis yra žinomas iš anksto, *Viking Malt Oy* teigimu, tai leidžia pristatyti salyklo ir pirkėjams, nutolusiems nuo gamintojų dideliais atstumais.

(168) *Viking Malt Oy* Paaiškinimuose taip pat nurodė, kad tinkamai planuojant gamybą ir derinant salyklo pristatymo grafiką su tiekėju, galima efektyviai išnaudoti Lietuvos aludarių turimus sandėlių pajėgumus ir pirkti salyklą iš įvairių tiekėjų, o jeigu aludariai vis tik manytų, kad salyklo pristatymas pagal *just in time* pristatymo būdą jiems yra netinkamas, jie galėtų nuomotis sandėlius salyklui laikyti, o didieji aludariai galėtų investuoti į savo sandėlių statybą.

(169) Pastebėtina, kad koncentracijos nagrinėjimo metu apskaičiuotas pilzeno salyklo kainos pokytis importuojant jį iš kitų teritorijų (Lenkijos, Vokietijos ir Danijos), buvo skaičiuotas vienkartiniam pilzeno salyklo įvežimui, darant prielaidą, kad krovinybės būtų gautos į abi puses. Įvertinus aludarių turimų sandėlių dydį bei metinį aludarių pilzeno salyklo poreikį, galima teigti, jog salyklas iš užsienio turėtų būti gabenamas į Lietuvą ne rečiau, nei jį šiuo metu aludariams pristato Lietuvos salyklo gamintojai. Kuo dažnesnis pilzeno salyklo pristatymas, tuo didesnė rizika, kad kiekvieną kartą krovinybės nebūtų gaunamos į abi puses. Šių aplinkybių visuma leidžia daryti išvadą, kad užsienio salyklo gamintojai, gabendami salyklą į Lietuvą *just in time* sąlygomis, patirtų didesnius kaštus dėl atgalinių krovinių negavimo rizikos, ir kad dėl šių kaštų padidėtų salyklo kainos Lietuvos aludariams.

(170) Taip pat pastebėtina, kad kaip teisingai Paaiškinimuose nurodė *Viking Malt Oy*, sandėlių nuomos arba savų sandėlių statybos praktika yra įprasta tose valstybėse, kuriose nėra vietinių salyklo gamintojų (pvz., Norvegijoje, Islandijoje). Tuo tarpu Lietuvoje vietinių salyklo gamintojų yra. Atsižvelgiant į tai, palyginimas, koku būdu kitose šalyse veikiančios aludariai, neturintys kitokio pasirinkimo, apsirūpina salyklu, nagrinėjamos koncentracijos atveju yra neobjektyvus. Dėl šių priežasčių *Viking Malt Oy* Paaiškinimuose nurodytas teiginys, kad aludariai gali nuomotis sandėlius iš kitų ūkio subjektų arba didieji aludariai juos plėsti, neįvertinus, kokių papildomų kaštų tokia nuoma ar sandėlių plėtra pareikalautų, niekaip nepaneigia koncentracijos nagrinėjimo metu nustatytų aplinkybių, jog aludariai, gabendami didesnius salyklo kiekius turėtų nuomotis sandėlius arba juos plėsti ir kad tai lemtų papildomus salyklo įsigijimo kaštus bei ribotų aludarių galimybes pakeisti tiekėją.

(171) Paaiškinimuose *Viking Malt Oy* taip pat nurodė, kad absoliuti dauguma salyklo pirkimo – pardavimo sutarčių yra sudaroma pagal DAP sąlygas, t. y. bet koks neigiamas poveikis salyklui reikštų, kad salyklo pardavėjas pristatė netinkamos kokybės salyklą ir pardavėjui kiltų pareiga salyklą pakeisti kitu, ir kad dėl to argumentai, susiję su salyklo netekties nuostoliais, turėtų būti atmesti.

(172) Pažymėtina, kad [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. Tačiau mažai tikėtina, kad užsienio šalyse veikiančios pilzeno salyklo gamintojai sutiktų prisiimti riziką ir tieltų Lietuvos aludariams salyklą palankiausiomis *Incoterms* sąlygomis, tokios rizikos neįvertinę taikoma aukštesne pilzeno salyklo kaina. Kitaip tariant, užsienio tiekėjas, turėdamas pasirinkimą salyklą parduoti savo šalyje, ar eksportuoti į Lietuvą, būdamas racionalus, įvertins galimus papildomus kaštus parduodant ir transportuojant pilzeno salyklą Lietuvoje esantiems pirkėjams DAP sąlygomis. Tokiu atveju jis arba parduos salyklą savo šalyje, nepatirdamas papildomų kaštų dėl salyklo praradimų transportuojant, arba padidins į Lietuvą įvežamo salyklo kainą proporcingai patiriamai didesnei rizikai. Tokia išvada darytina atsižvelgus į užsienio šalyse veikiančių salyklo gamintojų pateiktą kritišką vertinimą dėl galimybių eksportuoti pilzeno salyklą į Lietuvą.

(173) Įvertinus tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad dėl koncentracijos aludarių galimybių pakeisti koncentracijoje dalyvaujančius ūkio subjektus kitais tiekėjais būtų ribotos.

8.1.4. Mažai tikėtina, kad konkurentai padidintų pasiūlą, jeigu išaugtų pilzeno salyklo kaina

(174) Pažymėtina, kad visi Konkurencijos tarybos apklausti užsienio šalyse (Lenkijoje, Danijoje, Vokietijoje, Latvijoje) veikiančios salyklo gamintojai (išskyrus Lenkijoje veikiančią *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.*) nurodė, kad arba nekonkuruoja su Lietuvoje veikiančiais salyklo gamintojais arba yra importavę salyklą į Lietuvą tik anksčiau (pvz., Danijoje veikianči *Danish Malting Group* nurodė, kad per pastaruosius 10 metų nėra eksportavusi salyklo į Lietuvą). Daugelis apklaustų užsienio salyklo gamintojų nurodė, kad pagrindinė priežastis, kodėl jie neeksportuoja salyklo į Lietuvą – dideli transportavimo kaštai. Latvijoje veikiantis gamintojas papildomai nurodė, kad jo gamybiniai pajėgumai yra per maži ir jų pakanka tik vietinei rinkai.

(175) Taip pat pažymėtina, kad nors *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.*, kuri turi arčiausiai Lietuvos ir Lenkijos sienos veikiančią pilzeno salyklo gamyklą, 2012 m. – 2014 m. eksportavo pilzeno salyklą į Lietuvą, ši bendrovė nurodė, kad dėl didelių transportavimo kaštų bei žemų salyklo kainų Lietuvoje ateityje ketina ženkliai sumažinti pilzeno salyklo tiekimus savo grupės įmonei – UAB „Švyturys – Utenos alus“ (2014 m. *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.* eksportavo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų pilzeno salyklo, 2015 m. ketina šį kiekį sumažinti iki [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų).

(176) Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus duomenis, taip pat užsienio salyklo gamintojų 2012 m. – 2014 m. užimamas pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkos Lietuvoje dalis, nesėkmingus įėjimo į šią rinką pavyzdžius (UAB „Kupiškio salyklas“ bankrotas), mažai tikėtina, kad kiti pilzeno salyklo gamintojai (tiek esami, tiek potencialūs) padidintų pilzeno salyklo pasiūlą, jeigu koncentracijos dalyviai padidintų pilzeno salyklo kainas Lietuvoje.

8.1.5. Susijungimas panaikintų svarbią konkurencinę jėgą

(177) Gairių dėl horizontalių susijungimų vertinimo 37 punkte nurodyta, kad tam tikros įmonės turi didesnę įtaką konkurencijos procesui nei galima spręsti iš jų rinkos dalių ar panašių matų. Pavyzdžiui, įmonė gali būti neseniai atėjusi į rinką, ir tikimasi, kad ateityje ji vykdys didelį konkurencinį spaudimą kitoms rinkoje esančioms įmonėms.

(178) Pažymėtina, kad nors UAB „Maltosa“ gamybiniai pajėgumai yra gerokai mažesni nei UAB „Viking Malt“ gamybiniai pajėgumai, UAB „Maltosa“ 2014 m., lyginant su 2013 m., sugebėjo padidinti savo rinkos dalį net [10-15] procentinių punktų, t. y. sprendžiant iš šių bendrovių rinkos dalių dinamikos, UAB „Maltosa“ ir UAB „Viking Malt“ konkuruoja tarpusavyje. Be to, nors UAB „Maltosa“ užima mažesnę pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkos dalį, ji taip pat Lietuvoje gamina karamelinį salyklą ir, kaip nurodė Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas, [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. Tuo tarpu UAB „Viking Malt“ [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(179) Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, galima teigti, jog UAB „Maltosa“ jau šiuo metu daro ir ateityje, tikėtina, darys didelį konkurencinį spaudimą UAB „Viking Malt“ tiek pilzeno salyklo, tiek galimai kitų salyklų rūšių gamybos ir pardavimo rinkoje, todėl susijungimas panaikintų svarbią konkurencinę jėgą.

8.1.6. Pirkėjo galia

(180) Gairių dėl horizontalių susijungimų vertinimo 64 punkte nurodyta, kad net ir labai didelės rinkos dalis turinčios įmonės negali po susijungimo labai riboti veiksmingos konkurencijos, ypač veikdamos dideliu mastu nepriklausomai nuo savo klientų, jei pastarieji turi kompensacinę pirkėjo galią.

(181) Remiantis Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento skelbiamu Įmonių, turinčių licencijas gaminti alų, sąrašu, Lietuvoje licencijos verstis alaus gamyba yra išduotos 75

įmonėms⁵⁶. Didžioji dauguma Lietuvoje veikiančių aludarių (didieji bei vidutinio dydžio aludariai) pilzeno salyklą perka tiesiogiai iš koncentracijos dalyvių, tuo tarpu mažieji aludariai bei fiziniai asmenys, gaminantys alų namų ūkio poreikiams, pilzeno salyklą perka per platintojus. Pastebėtina, kad didžiąją dalį Lietuvoje per platintojus parduodamo pilzeno salyklo sudaro koncentracijos dalyvių pilzeno salyklo pardavimai. Atsižvelgiant į tai, visų pirma yra vertinamas koncentracijos poveikis didiesiems ir vidutinio dydžio aludariams Lietuvoje.

(182) Lietuvoje šiuo metu veikia penkios didžiausios alaus daryklos: Utenoje ir Klaipėdoje įsikūrusi UAB „Švyturys – Utenos alus“ (priklauso Danijos *Carlsberg* grupei), Panevėžyje įsikūrusi UAB „Kalnapilio – Tauro grupė“ (priklauso Danijos *Royal Unibrew* grupei), Kaune įsikūrusi AB „Volfas Engelman“ (priklauso Suomijos *Olvi* grupei), Šiauliuose įsikūrusi AB „Gubernija“ ir Biržų rajone įsikūrusi Čygo – Kalkio TŪB „Rinkuškiai“.

(183) Be didžiųjų aludarių Lietuvoje dar veikia 70 mažesnių alaus daryklų: AB „Kauno alus“, UAB „Vilniaus alus“, UAB „Biržų alus“, UAB „Butautų dvaro bravoras“, UAB „Taruškų dvaro bravoras“, UAB „Astravo“ ir kt.

(184) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad UAB „Švyturys – Utenos alus“ yra vienintelis aludaris Lietuvoje, kuris yra asocijuotas su salyklo gamintojais. *Carlsberg* grupei priklausanti *Danish Malting Group* Danijoje turi 1 salyklo gamyklą (*Orslev – Vordingbord* mieste esančios salyklo gamyklos gamybiniai pajėgumai – 120 000 tonų salyklo per metus) ir 2 salyklo gamyklas Lenkijoje (*Sierpc* mieste esanti salyklo gamykla (gamybiniai pajėgumai – 78 000 tonų salyklo per metus), *Strzegom* mieste esanti salyklo gamykla (gamybiniai pajėgumai – 17 000 tonų salyklo per metus)). Pastebėtina, kad iš Danijoje esančios salyklo gamyklos per pastaruosius 10 metų į Lietuvą salyklas nebuvo importuojamas. Atsižvelgus į išdėstytus duomenis, taip pat į tai, jog šiai bendrovei 2012 m. – 2014 m. buvo tiekiamas pilzeno salyklas iš *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.* (Lenkijos) priklausančios salyklo gamyklos, galima daryti prielaidą, kad UAB „Švyturys – Utenos alus“ po koncentracijos galimai turėtų kompensacinę pirkėjo galią, kadangi koncentracijos dalyviams bloginant pilzeno salyklo tiekimo sąlygas, galimai galėtų pirkti pilzeno salyklą iš Lenkijoje esančios *Danish Malting Group Polska Sp. z o.o.*

(185) Vis tik pažymėtina, kad galimai turima UAB „Švyturys – Utenos alus“ kompensacinė pirkėjo įtaka neatsvertų potencialių neigiamų susijungimo padarinių, kadangi nuo neigiamų susijungimo padarinių (kainų padidėjimo, pablogėjusių kitų tiekimo sąlygų) būtų apsaugotas tik vienas pirkėjas – UAB „Švyturys – Utenos alus“. Koncentracijos nagrinėjimo metu nenustatyta, kad tokią pirkėjo galią turi kiti Lietuvoje veikiantys aludariai. Visų pirma, kiti aludariai neturi su jais susijusių salyklo gamyklų užsienyje, be to, kiti aludariai gali įsigyti pilzeno salyklo iš užsienio tiekėjų tik žymiai aukštesnėmis kainomis nei kainos, už kurias jie įsigyja pilzeno salyklą Lietuvoje (tai pagrindžia šio nutarimo 4.2 dalyje nurodyti koncentracijos nagrinėjimo metu atlikti skaičiavimai dėl pilzeno salyklo kainos padidėjimo, transportuojant jį iš kitų šalių). Visų antra, pažymėtina, kad nors koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad UAB „Viking Malt“ ir UAB „Maltosa“ [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(186) Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, tikėtina, kad alaus gamybą vykdantys ūkio subjektai, naudojantys pilzeno salyklą, negalėtų atsverti dėl koncentracijos padidėjusios koncentracijos dalyvių įtakos pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje ir nepajėgtų pakankamu mastu varžyti koncentracijos dalyvių taip, kad jie negalėtų didinti pilzeno salyklo kainų.

8.1.7. Naujo ūkio subjekto atėjimo galimybės

(187) Kaip nurodyta Gairių dėl horizontalių susijungimų vertinimo 68 punkte, susijungimas veikiausiai nesukels didesnio pavojaus konkurencijai, jeigu nauja įmonė gali palyginti lengvai įeiti į rinką. Kad atėjimą būtų galima laikyti pakankamu konkurenciniu suvaržymu susijungiančioms

⁵⁶ Duomenys gauti iš http://www.ntakd.lt/files/licencijos/sarasai/05_Sarasas_Gamint_alu.pdf.

šalims, turi būti įrodyta, kad jis yra tikėtinas, savalaikis ir pakankamas atgrasinti ar įveikti bet kokius potencialius susijungimo padarinius.

(188) Pažymėtina, kad nors Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjekto teigimu, salyklo gamybos technologija yra lengvai prieinama, kiekvienas gali ją nusipirkti ir pastatyti salyklo gamyklą⁵⁷, per pastaruosius 10 metų į pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinką bandė įeiti tik dvi naujos įmonės – UAB „Maltosa“ (salyklas pradėtas gaminti 2005 m.) ir UAB „Kupiškio salyklas“ (salyklas gamintas 2009 m. – 2012 m., 2013 m. įmonė bankrutavo⁵⁸). UAB „Viking Malt“ salyklo gamykla pilzeno salyklą gamino ir anksčiau (ankstesnis bendrovės pavadinimas – UAB „Litmalt“). 2004 m. UAB „Litmalt“ buvo pervadinta į UAB „Viking Malt“ ir rekonstruota. Investicijos į gamyklos rekonstrukciją sudarė apie 100 mln. litų⁵⁹. UAB „Maltosa“ salyklo gamykla pastatyta 2005 m., rekonstravus kombinuotųjų pašarų cechą. Į UAB „Maltosa“ salyklo gamyklos rekonstrukciją investuota apie 24 mln. litų, rekonstrukcija užtruko apie 2 metus. 2008 m. papildomai buvo pastatytas karamelinio salyklo gamybos cechas.

(189) Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus duomenis, naujas ūkio subjektas, norėdamas pradėti gaminti pilzeno salyklą Lietuvoje ir taip įeiti į pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinką, patirtų kaštus, susijusius su naujos gamyklos statybomis.

(190) Be kaštų, susijusių su naujos salyklo gamyklos statyba, ūkio subjektas taip pat patirtų papildomas laiko sąnaudas: turėtų atlikti galimybių studiją, surasti salyklo gamyklai tinkamą vietą, suderinti visus būtinus leidimus tokios gamyklos statybai.

(191) Taip pat svarbu pažymėti, kad įvertinus koncentracijos dalyvių šiuo metu turimus gamybinius salyklo pajėgumus, kurie sudaro [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų salyklo per metus⁶⁰, Lietuvos aludarių metinį pilzeno salyklo poreikį (Lietuvos aludariai per metus sunaudoja apie [40 000 – 50 000] tonų pilzeno salyklo), galima teigti, kad jau dabar koncentracijos dalyvių gamybiniai pilzeno salyklo pajėgumai viršija Lietuvos pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkos paklausą. Kaip nurodė Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas, šiame versle yra labai svarbus gamyklos dydis, kadangi mažos salyklo gamyklos veiklos sąnaudos dauguma atvejų yra ženkliai didesnės negu didelės gamyklos veiklos sąnaudos. Atsižvelgiant į tai, naujas salyklo gamintojas, norėdamas būti konkurencingu Lietuvoje, turėtų statyti didelius gamybinius pajėgumus turinčią salyklo gamyklą, kas dar labiau padidintų kaštus, susijusius su naujos salyklo gamyklos statyba.

(192) Taigi įvertinus tai, kas aukščiau paminėta, yra pagrindo pripažinti, kad naujo pilzeno salyklo gamintojo įėjimą į pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinką riboja dideli pilzeno salyklo gamyklos statybos finansiniai kaštai bei laiko kaštai. Be to, įvertinus koncentracijos dalyvių gamybinius pajėgumus, taip pat tai, kad Lietuvoje egzistuoja pilzeno salyklo perteklius, galima teigti, kad investicijų į naujos pilzeno salyklo gamyklos statybą atsiperkamumas būtų mažai tikėtinas. Apibendrinant visa tai, tikimybė, kad artimiausiu metu Lietuvoje naujas ūkio subjektas pradės gaminti pilzeno salyklą, yra labai nedidelė.

8.1.8. Koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų pateikti koncentracijos motyvai

(193) Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas nurodo, kad salyklo gamybos ir pardavimo rinkai yra būdingas didelis spaudimas pelno maržoms ir nuožmi tarptautinė konkurencija. Europos Sąjungoje salyklo rinkoje iš vienos pusės egzistuoja pertekliniai gamybos

⁵⁷ Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjekto teigimu, 1 tonos salyklo gamybos pajėgumams reikia 700 eurų plyno lauko investicijų.

⁵⁸ Duomenys gauti iš <http://www.15min.lt/verslas/naujienu/finansai/salyklo-gamybos-rinkoje-konkurencija-arseja-662-99796>; http://www.adminbiuras.lt/teismu-praktika/case_2975.

⁵⁹ Duomenys gauti iš <http://zebra.15min.lt/naujienu/verslas/panevezyje-litmalt-atidare-nauja-salyklo-gamykla-29883.html>.

⁶⁰ Duomenys gauti iš Pranešimo apie koncentraciją.

pajėgumai, iš kitos pusės – nepakankama salyklo paklausa. Todėl įsigyjančiam ūkio subjektui, jo grupės įmonėms reikia [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(194) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(195) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(196) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(197) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(198) Atsižvelgiant į *Viking Malt Oy* nurodytus argumentus, nepakanka duomenų teigti, kad susijungimas sukurtų našumą, kuris teiktų naudą vartotojams atitinkamoje pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje ir kuris atsvertų neigiamą poveikį konkurencijai ir ypač potencialiai žalai vartotojams.

8.1.9. Išvada

(199) Atsižvelgus į išdėstytas aplinkybes, Konkurencijos taryba turi pagrindą pripažinti, kad dėl koncentracijos *Viking Malt Oy* įgytų tokią padėtį pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje, kuri sudarytų galimybę daryti vienpusę lemiamą įtaką šioje rinkoje veiksmingai ribojant konkurenciją, todėl įgyvendinus koncentraciją būtų sukurta dominuojanti padėtis ir tuo itin apribota konkurencija pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje.

9. *Viking Malt Oy* pateiktų įsipareigojimų vertinimas

(200) Kaip nurodyta šio nutarimo 6 dalyje, *Viking Malt Oy* 2015 m. rugsėjo 14 d. pateikė Konkurencijos tarybai įsipareigojimus, kuriais pasiūlė [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(201) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(202) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(203) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(204) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(205) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(206) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(207) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(208) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(209) [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(210) Atsižvelgus į tai, kad įgyvendinus koncentraciją būtų sukurta dominuojanti padėtis ir tuo itin apribota konkurencija pilzeno salyklo gamybos ir pardavimo rinkoje Lietuvoje, o *Viking Malt Oy* siūlomi patvirtinti įsipareigojimai nešalina Konkurencijos tarybos nustatytų konkurencijos problemų, ir vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi, yra pagrindas atsisakyti duoti leidimą vykdyti koncentraciją.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, 9 straipsnio 2 dalimi ir 12 straipsnio 1 dalies 3 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

Atsisakyti duoti leidimą vykdyti koncentraciją *Viking Malt Oy* įsigyjant 100 proc. uždarnosios akcinės bendrovės „MALTOSA“ akcijų.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.